آساں پیاساں

جمیل ملکؒ

آساں پیاساں

(پنجابی غزلاں)

جمیل ملک

کتاب	آساں پیاساں
لکھاری	جمیل ملک
گنتی	پنج سو
پہلی واری	نومبر1998ء
کمپوزنگ	اختر شیخ
چھاپن ہار	فیض الاسلام پرنٹنگ پریس راولپنڈی
ناشر	نوید پبلشرز این 222' پراچہ سٹریٹ راولپنڈی
قیمت	150 روپے

انتساب

سلیم کاشر دے ناں

محبتاں نال

○

ایہہ راول یار جمیل تے نئیں
اک جوگی پھردا شہر دے وچ

ترتیب

○----○----○----○

مصنف: جمیل ملک
ولادت: ۱۲ اگست ۱۹۲۸ء راولپنڈی
تعلیم: ایم۔ اے اردو، ایم۔ اے فارسی، بی ایڈ،
ڈپلوما صحافت (پروفیسر ریٹائرڈ)

تصانیف:

۱. سروِ چراغاں (غزل)
۲. طلوعِ فردا (نظم)
۳. ندیم کی شاعری فکر، فن، شخصیت (تنقید)
۴. پردۂ سخن (غزل)
۵. پسِ آئینہ (نظم)
۶. شاخِ سبز (غزل)
۷. سجری چھاں (پنجابی شاعری)
۸. خورشیدِ جاں (نظم)
۹. صدف ریزے (ہائیکو)
۱۰. ادبی منظر نامے (تنقیدی مضامین)
۱۱. اوصاف (حمد و نعت)
۱۲. جھروکے (گیت)
۱۳. سان پیاساں (پنجابی غزلاں)

زیرِ ترتیب و اشاعت:

(۱۴) شائستۂ بہار (اردو غزلیں) (۱۵) عہدِ اقبال (تنقیدی مضامین) (۱۶) غزلیں (۱۷) ہائیکو (۱۸) نظمیں (۱۹) تنقیدی مضامین (۲۰) پنجابی شاعری

اعزازات:

۱. بہترین استاد کا ایوارڈ (ڈائریکٹوریٹ کینٹ اینڈ گیریژن تعلیمی ادارے پاکستان) ۱۹۸۱ء
۲. آدم جی ادبی ایوارڈ (پاکستان رائٹرز گلڈ "پسِ آئینہ" شعری مجموعہ) ۱۹۸۴ء
۳. نقوش ایوارڈ، بہترین شاعری ۱۹۸۷ء
۴. وثیقہ اعتراف: مادر علمی گارڈن کالج راولپنڈی کی طرف سے (پچاس سالہ علمی اور ادبی خدمات) ۱۹۹۵ء
۵. رائٹرز کلب ایوارڈ (پچاس سالہ حسن کارکردگی) (ادب و شاعری) ۱۹۹۶ء
۶. پی ایف آئی رمارگلہ رائٹرز اسلام آباد کیطرف سے ایوارڈ (زندگی بھر کی علمی و ادبی خدمات ۱۹۹۷ء)

تذکرے اور کوائف:

۱۹۷۰ء کی دہائی میں اشاعت پذیر ہونے والی انتھالوجز میں
۱. "انٹر نیشنل ہو از ہو آف پوئٹری" (۲) "من آف اچیومنٹس" (۳) "انٹر نیشنل ہوز ہو آف انٹلیکچولز، انٹر نیشنل بائیو گرافیکل سنٹر (انگلینڈ)۔

بولدے اکھراں دی شاعری

اکھراں دے بولن تے نہ بولن دا اندازہ اوس ویلے لگدا اے جدوں کسے اوپری زبان دی کوئی کتاب ویکھیئے یا اوپرے بندے دی گل سنیئے۔ تے ایس توں خیال ایس پاسے جاندا اے جے اوازاں دی اک ترتیب اکناں واسطے کسے اوازاں دے مجموعے نوں بامعنی بنا جاندی اے تے اکناں واسطے بے معنی۔ بک توں اسی ہور مراد لینے آں تے انگریزی والے ہور مراد لیندے نیں تے جس ویلے میں جمیل ملک دی پنجابی شاعری نوں بولدے اکھراں دی شاعری آکھیا اے اوس ویلے میرے سامنے پنجابی اکھراں دی صدیاں توں چلدی آ رہی جڑت جڑت تے ترتیب اے جس نے لفظاں وچ اوسے طرح دی اک تاثیر تے اک طلسماتی کیفیت پیدا کر دتی ہوئی اے جس طرح دی آکسیجن، ہائیڈروجن تے نائیٹروجن دی جڑت تے جڑت نے پیدا کرکے پانی ورگی تاثیر پیدا کر دتی ہوئی اے۔ ایس فرق نال جے پانی پین ویلے سانوں اوس توں سواد لیندے ہویاں ایہہ جانن دی لوڑ نئیں ہوندی جے تناں گیساں دا ایہہ کرشمہ اے پر کسے شعر نوں پڑھن تے اوس توں سواد لین ویلے ایہہ جانکاری جتنی زیادہ ہووے اننا ای سواد ودھدا اے تے ایس طرح جمیل ملک دے اکھراں وچ دی بوتناریکاوی اوسے حساب نال پڑھن سنن والے اگے اپنا اندر کھولدی جائے دی جس حساب نال کسے نوں شعراں وچ ورتے گئے لفظاں دی گہرائی دا پتہ ہووے دا۔ خاص طور تے ایس کرکے جے پاکستان دی تقریباً" ہم عمر ایس شاعری وچ بھاویں لفظ تے پہلے والے ای ورتے گئے نیں پر کسے گنی خاکے لکیرن والے دی طرح اوہناں لفظاں وچ اشارے تے حوالے نویں پئے ہوئے ملدے نیں۔ مثال دے طور تے اے شعر اے۔

دھرتی دے ایہہ سبھے دکھ سکھ میرے نیں
ایہناں دھپاں چھاواں بیٹھاں بہنا واں

ایس وچ کوئی لفظ اجیہا نئیں جیہڑا پنجابیاں واسطے تے پنجابی شاعری واسطے "جدید"

ہووے پر سارے لفظاں دی جڑت جڑت توں مفہوم دی اک جدید فضا پیدا ہو جاندی اے تے جتنا وی کوئی پڑھن سنن والا اوس فضا نوں سمجھن والا تے اوس دی ہاں وچ ہاں ملاون والا ہووے گا اتنا ای اوس تے اوہ پیغام کھلدا جوے گا۔ جس نوں دوجیاں تک اپڑانا جمیل ورگے نظریاتی شاعر لئی ضروری سی تے بج پا کے بھاویں ساڈے بزرگ کلاسیکی شاعراں ایس خیال نوں دہرایا ہووے دا تے وحدت الوجود دی ترکیب وچ سانوں ایس دا لشکارا ملدا اے پر انج کھل کے دھرتی دے دکھاں سکھاں دی گل سانوں کلاسیکی شاعری وچ نئیں ملدی تے غزل تے ایس توں بالکل ای ہتھل سی بلکہ سچ تاں ایہہ وے جے ایس غزل دا مکھڑا وی جمیل ملک دے سردا سہرا بندا اے۔

اپنی ماں بولی وچ غزلاں کہنا واں
انج لگدا اے ماں دے کول ای رہنا واں

ماں بولی وچ صدیاں توں ساڈے بزرگ شاعری کردے آئے پر اوہناں نوں ایہہ احساس کدی وی نئیں سی ہویا جے "انج لگدا اے ماں دے کول ای رہنا واں"
تے شاید ایس کرکے جے سرکاری زبان بھتی فارسی نے کدے وی پنجابی نال سیاسی یا مذہبی سطح تے متھا نئیں سی لایا۔ ایہہ متھا سیاسی طور تے ۱۹۴۷ء دے آل دوالے لگدا دسیا تے اک واری تاں پنجاب نوں روہڑ کے ای لے گیا تے اوسے طرح سیاسی طور تے ای ایس نوں ڈکا لان دا کیتا گیا جس طرح ایران وچ سیاسی رسہ کشی نے عربی دی کانگ اگے ڈکے لائے سن۔ ایس فرق نال جے ایران کول کوئی تیجی زبان نئیں سی تے ساڈے کول اک تیجی زبان ہے سی تے اسی فارسی کولوں تے اگوں چل کے انگریزی کولوں تے پوری طرح ہار نہ کھاہدی پر اردو کولوں ضرور کنڈ لوا لئی تے وقت نے جدوں تھوڑا جیہا سنبھلن دتا جمیل ملک ورگیاں نوں اوہ سواد یاد آون لگ پیا جیہڑا صرف ماں بولی دا حصہ ہوندا اے تے باساختہ اوس دے مونھوں نکلیا۔ "اپنی ماں بولی وچ غزلاں کہنا واں"
پاکستان بنن نال جتھے نویں اڑچ کھلے اوتھے نویں ہنیڈے وی محسوس ہوئے۔ ایس توں پہلاں انگریز دے سو سال دے راج وچ پہلی ادھی صدی دے دبکیاں دی نذر ہو گئی سی۔ دوجی دنے پہلے ویہہ سال رولٹ ایکٹ ورگیاں ڈراویاں وچ گزرے تے جے کسے کجھ ہواڑ کڈھی وی تاں اوس توں اگوں اگ نہ بھڑک سکی تے سکھ راج پاروں پنجاب وچ کوئی پنجاب پیار دی لہر نہ اٹھ سکی۔ پر جدوں حرف جمیل آزاد ہویا تے چپ دی سولی ٹٹی تاں قلم

دواتاں والیاں بولدے اکھر لکھنے شروع کر دتے تے اوہناں وچوں اک اگھڑواں ناں جمیل ملک دا اے۔

میں اتے اشارہ کیتا اے جے جمیل ملک اک نظریاتی شاعر اے جس توں میری مراد ایہہ وے جے اوہ حالات دی مسل تے انگوٹھا لاون والیاں وچوں نئیں سی۔ اوس نوں ایس اتے تے اعتراض نئیں سی جے پورے ملک نوں مذہبی وسیب دے حوالے نال ونڈ دتا جائے پر اوس نوں ایس تے ضرور اعتراض سی جے بادشاہ نوں ننگیاں ویکھ کے ننگیاں نہ آکھیا جائے تے من لیا جائے کہ اوس نے کوئی نوری لباس پایا ہویا اے تے ایسے کرکے ایہناں غزلاں وچ تہانوں تھاں تھاں انج دے اشارے ملن گے۔

جھوٹھ دے نال میں کدی وی یاری کیتی نئیں
کیہہ جھوٹھ تے سچ دی یاری

ایہناں دوآں مصرعیاں وچ جھوٹ توں کسے تاریخی ہونی ول اشارہ نئیں جاندا اک خاص قسم دی صورت حال ول جاندا اے جیہڑی ۱۹۴۰ء وں ۱۹۴۷ء تائیں اک سہانے خواب دی طرح اکھاں اگے سی تے ۱۹۲۸ء دے جم اپنے آپ نوں خوش نصیب سمجھ رہے سن جے چھیتی ای اوہ اپنے خواباں دی وادی وچ جا اپڑن دے تے جد ایم اے کرن توں بعد تے پاکستان بن جان نال وی "اوہو ترنگڑ کھیتاں تے اوہو کالی رات" والا سماں دسیا تے اندر اک بے یقینی جہی جاگن لگ پئی۔ علم تے بیکاری نے ماضی ول دھیان پھرایا تے پتہ لگا۔

ایس عشق کتاب نے مکنا نئیں
نئیں رانجھے ورقے تھل گئے نیں

ایتھے آ کے بندہ دوراہے تے اجک جاندا اے تے بعض ہار من کے وقت شناس ہو جاندے نیں، بعض ہار نئیں مندے۔ جمیل ملک اسی دوجی ونڈ والیاں وچوں سی تے اوس نے تاریخ کولوں اک وکھرا سبق لیا۔ ہر منزل نوں پچھے چھڈ کے اگے ودھنا ساڈی کھیڈ۔

پھلاں نیں کھڑنا چھڈنا نئیں
ایتھے کنے جھکڑ جھل گئے نیں

ایہہ سوچ تے ایہہ ادوم ہمیشہ توں سنگ پریمی رہیا اے جے کلا بندہ کتنا وی دلیر ہووے کسے نہ کسے ویلے ڈولدا جاپدا اے تے ایسے کرکے اسی جمیل ملک نوں سنگ پریمی ویکھنے آں تے کھل کے نہ سہی نمہا نمہا اوس لہر توں وی متاثر جیہڑی جمیل ملک دی جوانی دے نال

چڑھ رہی سی تے جس دے اثر ہیٹھ اوس دے کلام وچ انج دے شعر وی ملدے نیں۔

بھڑے مٹی دے وسنیک نیں
دھرتی دے لیکھ سنوار دے
اوہو تے سجن بیلی نے
بھڑے بیلی سبھ سنسار دے

دھرتی تے سنسار پیار دی ایہہ اواز جمیل ملک دے دور دی اوہ اواز سی جس نوں سائنسی تے علمی ترقی دے پیدا کیتے رابطیاں نیں زوردار وی بنایا سی تے وقت دی ضرورت وی تے ایس وچ کافی حد تک روس ولوں اٹھدی لہردا وی دخل سی یعنی اشتراکیت دا۔ میری تے جمیل ملک دی عمر دے بہت سارے لوک اوس وہن وچ ٹھل گئے سن تے سچ تاں ایہہ وے جے ایہہ ٹھل پینا حالات دی اک ستم ظریفی سی جے خواب نگر وچ آ کے اوس سمے دی نوجوان نسل دی حالت اوس پنجابی مثال ورگی سی جے "تیلی وی کیتا تے رکھا وی کھاہدا" اوس نسل دی سدھر تے انج دی سی

ایہو حیاتی ایہو بہار
وسدیاں گلیاں ہسدے گھار

تے جس ویلے اوہ کہندا اے۔

ویلا کدے جمیل اوہ وی آ جانا اے
دل دے جانی ہسن نچن گاون گے

تاں اصل وچ ایہہ گل کیتی گئی اے جے اوہ سدھری ویلا اجے نئیں آیا بلکہ اوہ محسوس کردا اے جے

اج دا بندہ شیشے ورگا
اندروں باہروں ٹٹیا ہویا

ٹٹے ہوئے بندے دی کتھا ایہناں دو شعراں وچ اک ہور ڈھب نال بیانی گئی اے۔

پہلاں راتیں خواب تے تکدے رہندے ساں
ہن تے ساڈے خواب وی مکدے جاندے نیں
لمی رات دے ساہ وی رکدے جاندے نیں
اک اک کر کے خواب وی مکدے جاندے نیں

ایہو جیہے مار دا اک ہور شعر اے۔

نظراں توں دور سویرے نیں
ہر پاسے انج ہنیرے نیں

ایہہ ہنیرے اوہو نیں جنہاں ول سب توں پہلاں اقبال نے ایہہ ویکھدیاں ہویاں جے اتھے دے جاگیرداری نظام دی بنیاد غلط اے' آکھیا سی۔

دہ خدایا یہ زمیں تیری نہیں تیری نہیں
تیرے آبا کی نہیں تیری نہیں میری نہیں

تے اپنے ویلے جمیل ملک نے انج .....۔

کھیت وی اوہدا پھل وی اوہدا
جیدے مونڈھے اتے ہل اے

ایس دل ڈھاؤ صورت حال وچ بندے کول اک ای جھوٹھی تسلی رہ جاندی اے تے اک طرح اوہ بھی بڑی وڈی تسلی اے جے۔

کدی نمانے وی جت لیندے نیں جیون دی بازی
مونہاں بھار وی ڈگ پیندے نیں اچیاں ذاتاں والے

نمانے دے جت جان والی گل ہو سکدا اے چوکھیاں نوں کوئی تاریخی سچائی نہ لگے تے اوہناں نوں جمیل ملک دا ایہہ شعر شاید زیادہ حسب حال ہووے۔

اوہدے پچھے سب چلدے نیں جس دے ہتھ نکیل
اوکھے سوکھے سارے کھیڈن جیون دا ایہہ کھیل

تے لگدا اے جے جمیل ملک وی ایس تیر دے وار توں اپنے آپ نوں پوری طرح بچا نئیں سکیا پر اوس دی ایہہ گل وی سٹن والی نئیں جے۔

پر ایس دا ایہہ تاں مطلب نئیں اسی خواب ای ویکھنا چھڈ دیئے
ایہہ گل وی سچ اے ملیا نئیں کجھ کسے وی سوہنے خواب کولوں

کھرا دباندا میں جمیل ملک دے پچھے پچھے جدھر جدھر ٹریاں اوس توں اگے جے مینوں کلاسیکی عرفان' شاعراں دے ویہڑنے جا واڑے تے کوئی تعجب دی گل نئیں تے احساس ہوندا اے جے صدیاں پہلاں دے عارفاں نے کیوں بار بار گور دی گل چھیڑی کیتی سی تے جمیل ملک دے شعراں وچ جس طرح تھاں تھاں ایہہ اشارے ملدے نیں (اپنے مطالعہ تے مان

نہ کردا ہویا) میں کہہ سکنا ہے بہت گھٹ اجوکے ترقی پسند تے نظریاتی شاعراں ظالماں نوں
ایس حوالے نال ڈران دی کیتی ہووے دی۔

جہڑا بادشاہواں دا بادشاہ سی
انت اوس دی اوڑک گور سی
آکڑ کاہدی ذرا ویکھ کے چل
ترے سامنے تیری گور تے نئیں

گور والی ایہہ چتاونی سانوں اک ہور رنگ وچ وی جمیل ملک دے شعراں وچ ملدی
اے تے اوہ وے ناپائیداری دا رنگ جس نوں اسی اپنے کلاسیکی شاعراں دا ای رنگ کہہ سکنے
آں۔

چلدی چلدی رک جاوے گی چلدی ہوئی ہوا وی کی اے!
کنڈیاں کنڈیاں کٹ جاوے گی انت حیاتی دا وی کی اے!
اندروں باہروں مڑ مڑ تکیا دوآں دا کجھ سرا نہ ملیا
بندہ تے آخر بندہ اے سر دے اتے خدا وی کی اے!
جد تائیں ایتھے جیوندیاں رہنا بس ساہواں نوں گندیاں رہنا
تیرے بندی وان دی جگ وچ اینی وڈی سزا وی کی اے!

جمیل ملک دے ایہہ اکھروی کجھ بولدے نیں۔ کی اسی ایس نتیجے تے اپڑیئے ہے پنجابی
دے صوفی شاعر اپنے تربیتی پچھوکڑ دے سرتے جس منزل تائیں جوان عمری وچ ای اپڑ گئے
جاپدے نیں اج دے نظریاتی شاعر نوں بہت تھک کے اوتھے اپڑنا پیندا اے' ایس دا جواب
میں جمیل ملک تے اوس دی شاعری نوں پڑھن والیاں اتے چھڈدا ہویا گل نوں ختم کرناں۔

شریف کنجاہی
۹۸-۴-۲۴

نعت

اوہدے نال ای باغ بہاراں نیں جیدا سوہنا سجرا ناں
اوس رکھ دے تھلے بہہ جایئے جیدی ٹھنڈی ٹھنڈی چھاں

منزل جے کول وی ہووے تے لگدی اے رکنی دُور
جہڑا ساڈے ساہواں وچ وسے اوہنوں لبھیئے شہر گراں

ایہہ دنیا ساڈی ویری اے' تُسی سبھ کجھ جاندے او
اسی موںہوں کجھ وی کہندے نئیں' تُسی آپ ای کرو نیاں

جے اوہؐ ساڈی بانہہ پھڑ لیون ڈبدے بیڑے تر جان
اسی کچے گھڑے نوں لے کے وی کر جایئے پار جھناں

جدوں میم الف دے نال ملے بن جاوے وگڑی گل
انج ناں تے دونویں وڈے نیں ایہہ اپنی اپنی تھاں

ساڈے دل وچ نور محمدؐ دا' ساڈے سر تے رب دا ہتھ
اسی اس دھرتی دے جائے آں ایہہ دھرتی ساڈی ماں

جے اپنا دل دیوانہ اے اوس کملی والے دا
فیر گل سمجھان دی کہڑی اے کملے نوں کیہ سمجھاں

○

اپنی ماں بولی وچ غزلاں کہنا واں
انج لگدا اے ماں دے کول ای رہنا واں
دھرتی دے ایہہ سبھے دکھ سکھ میرے نیں
ایہناں دھپاں چھاواں ہیٹھاں بہنا واں
اپنے دل وچ سچ دی گل لکائی نئیں
جو مینوں کہنا ہندا اے کہنا واں
دل توں جا سکدی نئیں تانگ اے سجناں دی
ایدھے لئی میں کی کجھ کی کجھ سہنا واں
پیار دا سونا ہور وی میں چمکایا اے
اندروں اندریں بھاویں دھخدا رہنا واں
ساہواں وچ چاہواں دی ونجھلی وجدی اے
سُر سنگیت دی لہر لہر وچ بہنا واں

گھمن گھیریاں پاون آساں پیاساں
آون' اڈ پڈ جاون آساں پیاساں
پانی دی اک بوند کدی نہ وسّی
خالی خولی چھاون آساں پیاساں
ہنجواں دے دریا وچ بہہ بہہ جایئے
سانوں کناں رلاون آساں پیاساں
ساڈی کوئی آس نہ پیاس وی بجھے
دل نوں بڑا جلاون آساں پیاساں
سجناں باجھ نہ پیاس کسے دی بجھدی
دل نوں ایہہ سمجھاون آساں پیاساں
آس وی توں ایں ساڈی پیاس وی توں ایں
تیری یاد دلاون آساں پیاساں
اسی تے سبھ ترہائے ای مر جایئے
جے سبھے مک جاون آساں پیاساں

توں تے میرے پیار نوں لایاں لیکاں
میں کیوں تینوں اج وی پیا اڈیکاں
کیوں وڈھیاں نال توں لیکھا لایا!
کیہہ بولاں میں بہہ کے وچ شریکاں!
کوئی غریب محبت کر نئیں سکدا
جرم ایہو سی، بھگتاں روز تریکاں
پیار، دلاں دا سودا، زور نہ چلدا
تینوں کیوں میں اپنے نال دھریکاں
نئیں سی پیار تے کیوں نسدا آیا ایں
ادھی راتی سُن کے میریاں چیکاں!
سانجھا پیار اے روشنی تے رشنائی
سبھناں توں میں اس دیاں منگاں بھیکاں

منہ دس کے کنڈ وکھاویں ناں
ہن آیا ایں تے جاویں ناں
ترے ہاسے مار مکایا سی
ہن رو کے مار مکاویں ناں
جہڑا بوہا غیر دا بوہا اے
اوہ بوہا جا کھڑکاویں ناں
میں جیوندے جی نہ مر جاواں
غیراں دا بھیس وٹاویں ناں
میں بندہ سدھا سادا واں
کوئی ول سول وکھاویں ناں
توں چال رقیباں دی چل کے
نظراں وچوں لہہ جاویں ناں
مرا پیار تے سچا سچا اے
ایہہ پیار جمیلؔ بھلاویں ناں

تیرے نال میں جد وی اٹھدا بہندا ساں
چن تے سورج نال ای چڑھدا لہندا ساں
کل مکلا نئیں ساں نال زمانہ سی
تیری گل وچ سبھناں دی گل کہندا ساں
تیرا دل وی میرے دل وچ وسدا سی
دور وی ہو کے تیرے کول ای رہندا ساں
تینوں ہسدیاں ویکھ کے کدی روایا نئیں
ہر دکھڑا میں اپنے دل تے سہندا ساں
ایہنے مینوں سیر کرائی دنیا دی
دل دریا دے نال ای بہندا رہندا ساں
جھوٹھ دے نال میں کدی وی یاری کیتی نئیں
جھوٹھی گل توں آپ ای آپ تریہندا ساں
اگے ودھ کے کوئی سنبھالا دیندا سی
چلدیاں چلدیاں جد میں ڈگ ڈگ پیندا ساں
اج وی ساہواں دے وچ آندی جاندی اے
کل وی سجری وا دے نال میں بہندا ساں
یاراں نیں مل جل کے مینوں ڈھا دتا
دشمناں کولوں کدوں جمیلؔ میں ڈھیندا ساں

کیوں موضوں کجھ نہ بولاں!
میں ٹک ٹک اتھرو رولاں
مرے اتھرو وڈّھے موتی
کیوں مٹی دے وچ رولاں
تینوں دل وچ سانبھ کے رکھیا
آویں تے بوہا کھولاں
توں سینہ کھول کے دسیں
میں اپنے دکھڑے پھولاں
سونے وچ کھوٹ نہ ہووے
رہ رہ کے پیار نوں تولاں
کوئی درشن دین توں پہلاں
میں اپنے آپ نوں ٹولاں
کیہہ سچ تے جھوٹھ دی یاری
امرت وچ زہر نہ گھولاں
سینے وچ ٹھنڈ پے جاوے
میں پیار دی پکھی جھولاں
ترا پیار شراباں ورگا
میں پیواں تے میں ڈولاں

اچے لوکاں نوں سبھے سلامیاں نیں
وڈھے کم کیتے نیں کامیاں نیں
اُچے لوک تے محلاں دے قیدی نیں
سارے شہر وسائے نے عامیاں نیں
کیوں عشق دا پلڑا بھرنا ایں
جے کر عشق دے وچ بدنامیاں نیں!
تینوں سکھ دی نیند سوایا اے
ترے عاشقاں دی بے رامیاں نیں
ٹکے ڈِڈھ دے لئی تن وک جاندے
اج گھر گھر وچ نیلامیاں نیں
ہس ہس کے سولی چاڑھ دتا
کیہ کیتا اے تیرے حامیاں نیں!
اپنے ہتھوں ای آپ شہید کیتا
پہلاں گھر بلا کے شامیاں نیں
ودھی جاندیاں نیں ایہہ گھٹدیاں نئیں
کیہو جہیاں جمیلؔ غلامیاں نیں!

جہڑی پیار دے پھل پئی لیکدی اے
اوہ گل دل دے وسنیک دی اے
والاں نوں کھول کے بیٹھی ہوئی
تینوں اج وی شام اڈیکدی اے
کیوں پینڈاں توں مڑ آیا نئیں
تھلاں وچ سسّی چیکدی اے
جاون والے کد آوندے نیں
کملی کیوں کندھاں لیکدی اے!
اوہدی پریا وچ کوئی سندا نئیں
اوہ کلی بہہ کے چیکدی اے
جنہیں بھرویں گھر نوں ساڑ دتا
اوہ اگ تے کسے شریک دی اے
کجھ ہور خدا توں منگیا نئیں
اک بختی پیار دی بھیک دی اے

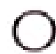

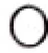
تیرے ساہواں وچ سویر
توں پھلاں بھری چنگیر
دھرتی دا ساق تے ہک
اُنج ون سوَنے ہیر
کوئی دل دی اور نہ ٹھور
راہواں دے سارے پھیر
منزل تے پکیا کون!
ایہہ دھرتی گھمن گھیر
ہک رانجھا تے ہک ہیر
کھیڑے نیں چار چوفیر
اساں کیہہ کرنا اوہ چن
جیدھے چانن وچ ہنیر
ایتھے وگدے پنج دریا
ایتھے گجدے شیر دلیر
اوہ کل ہووے یا اج
شیراں دے پتر شیر
اج دشمن زیر جمیل
اج گھر سجناں دے ڈھیر

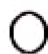

میں تے اج وی پہلے وانگوں ویکھ کے تینوں جھکیا نئیں
خورے تینوں کیہہ ہویا اے توں میرے ول تکیا نئیں
تیرے نال حیاتی دا سودا تے مہنگا سودا سی
رج کے دل دی گل ای کردا ایہہ وی میں کر سکیا نئیں
اک دوجے دے نال مرن دی گل تے دوویں کردے ساں
پر جیون دی تاہنگ سی ڈاہڈی زہر کسے نیں بھکیا نئیں
ہر منزل نوں پچھے چھڈ کے اگے ودھنا اپنی کھیڈ
تھک ٹٹ گئے نیں پینڈے سارے پر میں فیروی تھکیا نئیں
جگمگ جگمگ ایہہ سرناواں پیار نشانی ایہہ ساڈی
تینوں تک تک میں نئیں رجیا توں وی میتھوں اکیا نئیں
اگ وچ تپ تپ کے لوہا وی ہو جاندا اے موم جمیلؔ
اوہ میوہ کس کم دا جیہڑا دل دی آنچ تے پکیا نئیں!

ہن کیوں دیندا پھریں دہائی
مونہوں نکلی گل' پرائی
خشبو وی کدی چھپ سکدی اے
ایویں دل دی گل لکائی
پیار مری جھولی وچ پا کے
ویرا دے دے واگ پھڑائی
سجناں دا گھر لگا کر کے
کیوں غیراں دی جھوک وسائی؟
ویری گھار وی لٹ کے لے گئے
فیر وی تینوں لاج نہ آئی!
سارا پنڈا لوں لوں کروا
کنیں جندڑی مار مکائی!
پل پل نیں سپ بن کے ڈنگیا
شوق سپیرے بین وجائی
ہور جمیلؔ نئیں کجھ پلے
پیار دے بول نرول کمائی

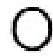

دوویں پاسے لڑدیاں لڑدیاں ٹٹ گئیاں تلواراں
فیر وی ایہو ضد دوہاں دی میں کیوں بازی ہاراں
شام پوے تے فیر اوہناں نوں گھر دی یاد ستاوے
فجری فجری کتھے جاون پکھرو بنھ قطاراں
کھوہ دے اوہلے بہہ کے وی میں ازلاں دا تریایا
دل دے کھوہ دا پانی بھر بھر لے جاون نُمیاراں
جنگل بیلے' باغ بغیچے سُنجے سُنجے سارے
سنگی ساتھی' پنکھی پنچھی اڈ گئے مار اڈاراں
چوکھٹ تے برہوں دی ماری تیری راہ پئی تکدی
ہن تے شاماں دی پے چلیاں سجناں موڑ مہاراں
پرلے پاسے بھیت اے کہڑا جیدھی تھوہ نہ لبھے
جی کردا اے کدرے جاواں' میں وی جھاتی ماراں
شکر دوپہر حیاتی والی' ساڈا لوں لوں ساڑے
تیریاں یاداں چھم چھم چھم چھم گاون میگھ ملہاراں
اتوں پکے برج منارے وچوں دل دے کچے
دل دی ساڑ نہ لئی جنہاں او کتھے نیں سرکاراں
میاں محمدؐ' ہور جمیلؔ دی کون کرے غم خواری
یاراں تے دلداراں نال نیں ساریاں باغ بہاراں

کیدھے لئی ایہہ دل پیا دھڑکے
اج کیوں میری اکھ پئی پھڑکے
میں سمجھاں مرا سورج چڑھیا
جے توں آویں تڑکے تڑکے
خورے توں آویں ناں آویں
بدل گجے، بجلی کڑکے
ادھی راتی اٹھ اٹھ نساں
جندڑی کمبے، بوہا کھڑکے
سینے وچ پئے لمبو اٹھن
چاراں پاسے اگ پئی بھڑکے
دل وچ سی اوہ یاد دا ہوکا
اکھ وچ جیہڑا اتھرو رڑکے
لکھاں دی سال گھ دی ہو گئی
اندروں اندریں میں سڑ سڑ کے
سجن بن کے دیویں نہ دھوکا
چھوڑ نہ جاویں ایہہ بانہہ پھڑ کے

اکھیاں چوں اتھرو ڈھل گئے نیں
پیراں وچ موتی رل گئے نیں
ہنجواں دے ہڑ کجھ اینے سن
ورہیاں دے داغ وی دھل گئے نیں
اس بے قدراں دی وستی وچ
انمول اتھرو بے مُل گئے نیں
جہڑے واقف سارے شہر دے سن
کیوں گھار دا رستہ بھل گئے نیں
اس عشق کتاب نیں مکنا نئیں
کنے رانجھے ورقے تھل گئے نیں!
پھلاں نیں کھڑنا چھڈیا نئیں
ایتھے کنے جھکڑ جھل گئے نیں!
ایہہ خشبو سبھ توں وکھری اے
ساہواں وچ جذبے گھل گئے نیں

شبنم ورگے اتھرو مکدے جاندے نیں
پیار دے سلوے پتر سکدے جاندے نیں
اکھاں اکھاں دے وچ پینڈے مکدے جان
دلاں دے سارے سودے چکدے جاندے نیں
پہلاں راتی خواب تے تکدے رہندے ساں
ہن تے ساڈے خواب وی مکدے جاندے نیں
پوہ بھٹدے ای بجھاں تیرے مکھڑے دی
روگ وی تاریاں وانگوں ٹمکدے جاندے نیں
وریاں بھانبڑ بالے چار چوفیر جمیلؔ
چڑیاں دے سب آہلنے بھکدے جاندے نیں

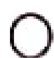

ایہو حیاتی' ایہو بہار
وسدیاں گلیاں' ہسدے گھار
چک کے صدیاں دے ایہہ دکھ
چلدے رہے اسی پبّاں بھار
اسی وی اُڈنا سکھ لیئے
ویکھ کے اوہ کونجاں دی ڈار
اسماناں تک جھوٹے لے
جیون دی ایہہ پینگ ہلار
دل وچ ٹھنڈ پیندی جاوے
ساون گاوے میگھ ملہار
راہیاں دے دل کھوہندی اے
گوری کرکے ہار سنگھار
ساڈی اکھ ترہائی اے
ایدھر وی تے جھاتی مار
خشبو وانگن نواں نکور
دھرتی ماں دا پیار دلار
دل دی کھیڈ دے وچ جمیلؔ
کیہدی جت تے کیہدی ہار!

کون اے ویری جنہیں سانوں روگ اولڑا لایا
آپ اسماناں تے پیا اڈدا سانوں مار مکایا
سکھ سنہیڑا لین گیا سی مڑ کے کیوں نئیں آیا
کیدھے لئی میں چار چوفیرے دکھ دا شہر وسایا
پیار وچھوڑے والیاں راتاں جنہاں درد وٹایا
اونی دل دی پیڑ ودھیری اونا درد سوایا
رات ہنیری پر میں تیری لو وچ ٹردا جاواں
توں میریاں راہواں دا چانن میں آں تیری چھایا
اکو ماں دا ددھ پی کے کنج وکھو وکھ ہو جایئے
ماں جائے دی بانہہ پھڑ کے کرلائے اک ماں جایا
اُسدا ہسدا وسدا شہر دی کِناں ُلگا لگے
جھگیاں دا دل توڑ کے جنہیں اپنا شہر وسایا

سبھ دا دل پئے کھوہندے سوہنیاں ہچیاں باتاں والے
سجناں دی جنج ڈگی لے کے تھل سوغاتاں والے
مُکھ دے وہڑے ووہٹیاں دی اکھیاں وچ سفنے بھر کے
تاریاں دے سنگ ٹردے جاون چن براتاں والے
اپنے ڈبدے ساہواں تے وی مان تہانوں کلہدا
اسی آں چڑھدے سورج تسی او ڈھلدیاں راتاں والے
کدی نمانے وی جت لیندے نیں جیون دی بازی
مونہاں بھار وی ڈھ پیندے نیں اچیاں ذاتاں والے
چھم چھم بدل وسیا سینے دے وچ ٹھنڈاں پیاں
بجرے موسم مڑ آئے پچھلی برساتاں والے
حرف جمیلؔ آزاد ہویا تے چپ دی سولی ٹٹی
بولدے اکھر پئے لکھدے نیں قلم دواتاں والے

وگدی ہوئی ندی سکدی نئیں
ایہہ تاہنگ ملن دی بکدی نئیں
ایہہ اٹھدی چھل جوانی دی
ایہہ چھل کے توں رکدی نئیں
ایہہ پیار دلاں دا سودا اے
ایہہ جنج بوہے تے ڈھکدی نئیں
لوہ پیار دا مل پئے پاندے نیں
ایہہ قیمت ساتھوں چکدی نئیں
سوہنی سجناں دی ہو جلوے
تے سجناں کولوں لکدی نئیں
سجناں دی گل تے وکھری اے
جند غیراں اگے جھکدی نئیں

لمی رات دے ساہ وی رکدے جاندے نیں
اک اک کرکے خواب وی مکدے جاندے نیں
کندھاں اتے بھار اے ایہاں ورہیاں دا
کنے پکے گھار وی جھکدے جاندے نیں
خورے ساڈی پیاس اے کنیاں صدیاں دی
شوہ دریا تے کھُو وی سُکدے جاندے نیں
دلاں دے بھڑے بھڑے سودے کیتے سن
ہتھو ہتھ اوہ سودے پکدے جاندے نیں
ویریاں چار چوفیرے لمبو لائے نیں
ہسدے وسدے گھار وی بھکدے جاندے نیں
قلم ڈبوئیے فر لہو دی رشنائی وچ
لکھے ہوئے سبھ اکھر سُکدے جاندے نیں

بلبلاں چوں ہاسے تیرے ڈلھ ڈلھ پیندے نیں
جھڑی توں لکائیں، ساتھوں اوہو گل کہندے نیں

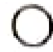
بجلی توں دوری چنگی چنگی نیتوں لگدی
ویکھ چن تارا دوویں کول کول رہندے نیں

جہڑے تیرے پیار دیاں قدراں نیں جاندے
دنیا دے طعنے مہنے ہس ہس سہندے نیں

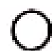
کڑی لوہ بہار جہی جہڑے پاسوں لنگھدی
اڈ اڈ پھل لوہدے پیراں وچ ڈھیندے نیں

ساری ساری راتی گلاں کردے نہ تھکدے
عمراں دے بیلی جدوں رل مل بہندے نیں

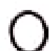

کوٹھے اتے آ کے جد کاں بولے
کناں وچ سجناں دا ناں بولے
راتی والے وعدیاں دی لاج رکھ لئیں
اکھ اوہدی کھلے دی تھاں بولے
چن باجھ مینوں کناں ڈر لگدا
نمی نمی تاریاں دی چھاں بولے
سوہنی لہر لہر دا سہاگ بن گئی
ساری رات وگدا جھناں بولے
ونجلی دے سر وچ ہیر بولدی
ہیر وچ بھرواں گراں بولے
ساڈے نال دھرتی دا دل دھڑکے
انج لگے جیویں ساڈی ماں بولے
امبری دے سینے وچ ٹھنڈ پا دے
دھرتی دی ٹھنڈی چھاں بولے
مُل اوس ویلے دا جمیلؔ کوئی ناں
جدوں اوہدی ناں وچ ہاں بولے

سانوں کنڈیاں اتے سٹیا پنڈ دیاں وسنیکاں
ہور تے اوہناں کیہ دینا سی متھے لائیاں لیکاں
دو اکھاں دے شوہ دریاواں بھیت دلاں دے کھولے
میں ہنجواں وچ ڈبدی جاواں بیٹھی وچ شریکاں
لوکو آپ ای دسو ایتھے اوس دا دردی کہڑا
اندرو اندر ای رہ گئیاں گھٹ کے جس دیاں چیکاں
اچیاں نیویاں راہواں کجھ کے خورے توں کد آویں
میں دکھیاری اڈیاں چک چک تیری راہ اڈیکاں
پیار دی بازی کھیڈن والے روز کچہری چڑھدے
جرم نہ کوئی ثابت ہندا پیندیاں روز تریکاں
تیرے باجھ جمیلؔ نہ کوئی اوہناں نوں پڑھ سکے
دن سوہنے ہنجواں نال میں جہڑے اکھر لیکاں

چار چوفیرے بھانبڑ بلدا بھانبڑ میرے اندر
فیر وی نچدا گاندا رہندا دل اوہ مست قلندر
خورے کیہہ گل سی کیوں سوہنی چھلاں وچ ڈب موئی
دل دریا دے تارو تے تر جاندے ست سمندر
دل وچ جھاتی مار کے ویکھو سبھ کجھ نظریں آوے
دل دے اندر ای رب وسدا ایہہ شیشہ من مندر
ہسدے وسدے باغ بغیچے سارے ای سک جاون
دھک دھک کردیاں جے رک جاوے دل دا چلدا جندر
اوہ درویش اے سبھ توں وکھرا اوہدے کول حیاتی
جس دی روح وچ لوبھ نہ کوئی دل دا بہڑا سکندر

دھرتی دے راج دلارے
چڑھ سولی لین ہلارے
انج سوہنی ڈھلکاں مارے
جیوں بجلی دے لشکارے
اسی چن نوں وی ہتھ پایئے
ساڈے پیراں ہیٹھاں تارے
کدھرے توں وک نہ جاویں
مل پان آئے ونجارے
ترے چھل فریب نہ چُکیئے
ایہہ پنڈاں کولوں بھارے
جہڑے گھر توں بے گھر ہوئے
مڑ گھر نوں لبھدے سارے
جہڑے لٹن دوویں ہتھیں
اوہناں دے وارے نیارے

روئیے تے رو نہ سکیئے
اکھاں وچ اڑکن تارے
لوکاں دے کم نہ آون
تے ایہہ اتھرو کس کارے!
روحاں دا سونا ڈھالن
اج مل جل کے سنیارے
رب سدا سلامت رکھے
ساڈے اچے برج منارے

اج کہی ہنیری جھل گئی اے
جند ککھاں وانگوں رل گئی اے
تن سارا لیر و لیر ہویا
روح کنڈیاں اتے تل گئی اے
جنہیں ساڈا مان ودھایا سی
اوہ گل تینوں کیوں بھل گئی اے!
جہڑی لعلاں کولوں مہنگی سی
اوہ سدھر کیوں ان مل گئی اے!
سانوں عرشوں فرش تے سٹ دتا
تیری وڈیائی کھل گئی اے
اج اندروں ہوکا اٹھیا اے
ساڈی اکھ فریادی ڈھل گئی اے
اج سِل جمیلؔ دے سینے دی
اتھرو اتھرو وچ گھل گئی اے۔

کدوں نظر کشکول کسے دا بھردی اے!
ایڈا کہڑا جہڑا میرا دردی اے!
کون بجھاوے اگ مرے اکلاپے دی
جندڑی ڈاہڈی لمبواں دے وچ سڑدی اے
درداں دی ایہہ سریوں کدرے ویکھی جے!
پھلاں ورگے چہریاں اتے زردی اے
پنڈا ننگا جس جھلے دے جھل ورگا
اوہدے لئی کی گرمی تے کی سردی اے!
فیر وی سدھر مکدی نئیں حیاتی دی
اک اک ساہ وچ سو سو واری مردی اے
اوتھے کوئی جتن دا کیہہ مان کرے
جتی ہوئی بازی جتھے ہردی اے
پہلے لوکی رات دے کولوں ڈردے سن
آپ اپنے توں رات وی ہن پئی ڈردی اے

چوآں پاسے کریے انج جگمگ لوکو
اگے ودھ کے ویکھے سارا جگ لوکو
اچے شملیاں والے وی انج ڈھ گئے نیں
پانی تے جیوں بہہ جاندی اے جھگ لوکو
تہاڈے اپنے ای تے تہاڈے ویری نیں
مدتاں توں ایہہ غیراں دے پچھ لگ' لوکو
ویکھ کے چلنا راہواں وچ نہ لٹ جانا
تسی نمانے دنیا ساری ٹھگ لوکو
کون کسے دی بلدی اگ وچ بلدا اے
ایتھے سبھ دی اپنی اپنی اگ لوکو
جہدے وچ سبھ سڑ کے جھوٹھ سواہ ہووے
کیہہ ہووے جے لگ جاوے اوہ اگ لوکو!
تساں نیں آپ ای ایدھا وی نیاں کرنا اے
پیراں وچ پئی رلدی اے اج پگ لوکو

چن چھپیا وچ ہنیرے
اساں بک بک اتھرو کیرے
جہڑے خوش خوش خوش لگدے
اوہناں دے درد ودھیرے
اسی روشنیاں دے راکھے
اوہ ونڈے پھرن ہنیرے
کوئی دل جہا پھُل نہ لبھیا
پھُل ویچدے پھرن بھلیرے
ترے نال بہاراں آیاں
پھل کھڑ پئے چار چوفیرے
گھِر گھِر کے بدلیاں آیاں
جد وی توں وال کھلیرے
ویلے نوں یاد رہون گے
ایہہ ہاسے تیرے میرے
اساں پیار دے دیوے بالے
لش لش پئے کرن ہنیرے
اسی اسماناں تے اُڈیے
ساڈے مان تران اچیرے

اسی لبھدے پھرے جہان وچوں
سبھ کچھ ملیا انسان وچوں
اساں اپنیاں جھولیاں بھر لیاں
ایس دھرتی تے اسمان وچوں
دسو کس دا کیہہ حصہ اے!
ایہناں کھیتاں تے کھلیان وچوں
لگیا ویری دے سینے وچ
جد چھٹیا تیر کمان وچوں
جے جیباں خالی ہوون تے
ملدا نئیں کجھ دکان وچوں
اوہ گل پرائی ہو جاندی
جہڑی نکلی گل زبان وچوں
اساں اڈن دے سو ول سکھے
پنچھی دی اک اڈان وچوں
اک رب دا ناں ای سچّا اے
جہڑا لو پیا دیندا اے جان وچوں

وسے باغ تے ہسن پھل ہزاراں
بھنگڑا پاون وچ آ کے مٹیاراں
توں جاویں تے نال ترے ٹر جاون
توں آویں تے آون نال بہاراں
ایس نوں سینے وچ نہ کیوں رکھ لئیے!
دو گھڑیاں دی ایہہ وے صحبت یاراں
ہیر کدوں دی کھیڑیاں دے وس پے گئی
کون سنے اج ونجھلی دیاں پکاراں!
سجناں راہواں تکدیاں عمراں لنگھیاں
ساڈے ول وی کدے تے موڑ مہاراں
بیٹھاں لہہ کے وی کدی تاں ویکھن
اچیاں اچیاں نیں جھڑیاں سرکاراں
سچی گل وی کاٹ اے بڑی اجوکھی
لگدی اے سینے وچ وانگ کٹاراں

میرے سامنے لوکی ڈبدے جاندے
کس کس دی میں کلا' بیڑی تاراں!
جی کردا اے جگ نوں نال میں لے کے
ویلے دے سبھ وگڑے کاج سنواراں
جنہاں جندڑی دھرتی اتوں واری
اوہناں توں میں اپنی جندڑی واراں
کھیڈاں گا میں جیون دی ایہہ بازی
بھاویں بازی جت جاواں یا ہاراں

تیرا ہانی اج وی تینوں بھلیا نئیں
بھاویں' تیرے پیار دا بوہا کھلیا نئیں
توں تے میری اکھ دا چونڑواں موتی ایں
ایہہ دل میرا ہر کسے تے ڈُھلیا نئیں
اوہ موتی ہتھوں ہتھیں وِک جاندا اے
دل دا جہڑا موتی وی ان مُلیا نئیں
اوس اتھرو نیں مٹی دے وچ رل جانا
جہڑا پلکاں اتے آ کے تلیا نئیں
فیر کیوں مُسکے پَتّر اُڈدے جاندے نیں
ہالے پت جھڑ دا جھکھڑ تے جھلیا نئیں
اوہ رستہ منزل توڑی اپڑاندا کیہہ
جہڑا رستہ پیراں تھلے رلیا نئیں
اوہنے کیہہ جتنی ایں کھیڈ حیاتی دی
جہڑا اپنے ویلے دے نال گھلیا نئیں
وانگ پہاڑاں اوہ راکھا اے وطناں دا
جہڑا اپنی تھاں توں ہلیا جلیا نئیں
اپنی اگ وچ آپ ای بھخدا رہنا واں
تیرے وانگوں بُجھنا' میں وی بُھلیا نئیں

موسم نیں ہار سنگھار دے
دن آئے ساڈے پیار دے
کھڑ کھڑ کے پھل پئے ہسدے
سبھ روپ نیں پیار بہار دے
میرے وی دل دے یار نیں
ایہہ سنگی بیلی یار دے
اوہ پاندے پیار بجھارتاں
سانوں جھاکے دے کے ماردے
سدھراں نوں دئے تسلیاں
جیوں بچیاں نوں چمکاردے
جنہاں اپنا آپ پچھانیاں
اوہ کدی نہ بازی ہار دے
جہڑے مٹی دے وسنیک نیں
دھرتی دے لیکھ سنواردے
اسی تردے ست سمندراں
اسی ڈبدیاں بیڑیاں تاردے
اوہو تے سجن بیلی نیں
جہڑے سجن سبھ سنسار دے

اوہدے پچھے سبھ چلدے نیں جیدھے ہتھ نکیل
اوکھے سوکھے سارے کھیڈن جیون دا ایہہ کھیل
چلدیاں چلدیاں سارے اوکھے پینڈے وی مک جان
چڑھدیاں چڑھدیاں چڑھ جاندی اے کوٹھیاں اتے بیل
فجر ہووے تے ساریاں کلیاں کھڑ کھڑ کے ہس پین
بھاویں رو رو جان گواندی ساری رات تریل
جے وچکار ہووے اوہناں دے سچے پیار دا پُل
دوآں کناریاں دا وی اوڑک ہو جاندا اے میل
توں اک ایسا پھُل ایں جیدھا ناں ایں سدا بہار
موسم موسم دے لشکارے موتیا' چنبا' رویل
ہسدیاں کھیڈدیاں گزرے تے ایہہ دھرتی سورگ سمان
دم گھٹ گھٹ کے جے کٹ جاوے تے دنیا وی جیل
اک اک ٹیشن اتے مسافر لہندے چڑھدے جان
اکو تھاں تے کدی نہ رکدی ویلے دی ایہہ ریل
آن شکاری جان شکاری ہس ہس کرن شکار
گھگھیاں خیر مناون اپنی ظالماں ہتھ گلیل
جنگ دی اگ بھڑکاوے جیدھے کول ایٹم دی اگ
سارے جگ دا مالک جیدھے پیراں ہیٹھاں تیل

دسو کھڑے پاسے جاوے
ٹُٹیا ہویا لُٹیا ہویا!
خورے کون اٹھا لے جاوے!
پھُل راہواں وچ سُٹیا ہویا
کیویں اپنا آپ سنبھالے!
اپنے ہتھوں لُٹیا ہویا
اج دا بندہ شیشے ورگا
اندروں باہروں ٹٹیا ہویا
دوجی واری لگ نئیں سکدا
رکھ اک واری پٹیا ہویا
بوٹا بن کے سِر کڈھ لیندا
بیج زِویں توں پھٹیا ہویا

بن کے باغاں وچ پھل گئے آں
پر کنڈیاں دے وچ رل گئے آں
ویلے کولوں کیہہ ملنا سی
سدھراں دی تکڑی تل گئے آں
اکھیاں چوں اتھرو بن بن کے
جدوں چوٹ لگی اسی ڈھل گئے آں
سبھ دے دل وچ ٹھنڈ پا دتی
ٹھنڈیاں واواں بن جھل گئے آں
پھل بن گئے نال بہاراں دے
اک بھیت ساں کھِل کے کھُل گئے آں
دریا دے وچ ہڑ آیا تے
سبھ دے لئی بن کے پل گئے آں
جہڑا سی پیار حیاتی دا
اوہدے کول اسی بِن مل گئے آں
سجناں دی اک اک گل دے وچ
اسی مصری وانگوں گھل گئے آں
اسی فیر وی اوہنوں بھلے نئیں
بھاویں اپنے آپ نوں بھل گئے آں

دکھدے دل دا حال سناواں تینوں
کِتھے ویں' میں کول بلاواں تینوں

فر پچھاں کیہہ گزری باجھ مرے توں
پہلے اپنے نال بٹھاواں تینوں

ملن دیاں نیں راہواں لکھ ہزاراں
ملن دیاں جے ہوندیاں چاواں تینوں

اپنی سرت تے ناں رہی تیرے باجھوں
دس تاں سہی پر کِنج بھلاواں تینوں

رسن والیا اج تک بھیت نہ کھلیا
رُس جاویں تے کویں مناواں تینوں

ایہہ وی کر تکیا پر ہو نئیں سکیا
ڈھونڈ لیاون ہنجو ہاواں تینوں

مینوں بھل کے وی توں ایہہ نہ سوچیں
میں وی کدرے بھل نہ جاواں تینوں

اپنے آپ توں وکھرا جان نہ سجناں
کہندا اے تیرا پرچھاواں تینوں

توں دھرتی دا پُتر سبھ دا پُتر
لبھدیاں پھردیاں سبھے ماواں تینوں

بھرڑے موتی سدھراں پالے
پئے رلدے آل دوالے
اک پل دی وڈیائی لئی
اساں لکھاں دکھڑے جالے
جگ دے لئی کھیڈ تماشا
کھئے ویریاں بھانبڑ بالے
راہواں نیں کنڈیاں بھریاں
پیراں دے پھٹ گئے چھالے
سبھ دھرتی ڈولدی پئی اے
اج ایہنوں کون سنبھالے!
لیکھاں دا نئیں ایہہ لکھیا
ایہہ سبھ ویلے دے چالے
اندر دل جھاتی پایئے
تے کجھ نئیں وگڑیا ہالے
دل سوہنا تے سبھ سوہنے
گورے ہوون یا کالے
جنہاں مٹی سونا کیتی
اوہ لوک نیں کرماں والے

اسی مونہوں کجھ وی بولدے نئیں اسی اندرو اندری سڑ گئے آں
کدی کدی تے انج وی ہویا اے جنج اپنے کولوں ڈر گئے آں
اسی جان دی بازی لان دیاں گلاں تے بڑیاں کردے ساں
جد آیا وقت شہادت دا کیوں ڈر کے اندر وڑ گئے آں
جدوں اپنے آپ توں شرم آئی جدوں ویلے نیں سانوں واج دتی
اسی اپنی جان تے کھیڈ گئے، ہس ہس کے سولی چڑھ گئے آں
ساڈا مان تران ای کم آیا ہاری ہوئی بازی جت لتی
اسی خالی ہتھ تے ساں فیر وی اسی ویریاں دے نال لڑ گئے آں
اسی لشکدی اوس دے موتی ساں انج عمر تے ساڈی تھوڑی سی
پر جاندیاں جاندیاں وی سبھاں پھلاں تے موتی جڑ گئے آں
اساں اپنی جان تے وار دتی پر ڈبدے بیڑے تار دتے
اسی آپے ڈبدیاں ڈبدیاں وی کنے ڈبدیاں دے ہتھ پھڑ گئے آں
ساڈے لہو دی مہندی رانگلی سی دوہٹی دا روپ نکھار گئی
اسی نویں نویلی دھرتی تے کنیں ہیرے موتی مڑھ گئے آں
جے علم دے نال ناں عمل ہووے تے کجھ وی پلے پیندا نئیں
سبھے عالم فاضل کہن سانوں اسی چار جماتاں پڑھ گئے آں
اساں لکھاں کتاباں پڑھ لیاں فیر وی جیویں انج لگدا اے
اسی علم دے ایس سمندر وچ ان پڑھ آئے ان پڑھ گئے آں

مرے اتھرو ترے وصال دے نیں
ایہہ جگنو دیوے بالدے نیں
سبھ گزرے تیریاں یاداں وچ
جنے دن وی ہر سال دے نیں
اوہناں بس خواباں وچ آنا
جہڑے سجن خواب خیال دے نیں
اوہناں توں پچھو دکھ ساڈا
جہڑے محرم ساڈے حال دے نیں
اسی اج دی گل دا پچھنے آں
اوہ کل دی گل تے ٹالدے نیں
اسی جنی اگ بجھاوَنے آں
اوہ اونے بھانبڑ بالدے نیں
اوہناں دے گھر تے چاندی اے
جہڑے کارن ساڈے کال دے نیں
اوہناں دا سکھ وی دکھ جہڑے
عمراں دے دکھڑے جالدے نیں
کجھ ہونا نئیں فیر وی لوکی
سینے وچ سدھراں پالدے نیں

اسے بھروسے تے دکھ دا موسم گزاریا اے
بہار موسم نیں آ کے مینوں نکھاریا اے
کسے نیں آ کے ایہناں نوں مڑ کے اجاڑ دتا
اساں نیں باغاں نوں مل کے جد وی سنواریا اے
اڈاریاں مار کے اوہ خورے گئے نیں کتھے!
کسے تے ویری نیں پنچھیاں نوں اڈاریا اے!
اوسے نوں ودھ کے تساں نیں دکھ وی ودیک دتے
اوہ جہڑا پہلے ای اپنے درداں دا ماریا اے
اوہ اچے نیویں ہلاریاں نوں وی جاندا اے
اے وقت دی پینگ چڑھ کے جہڑا ہلا رہیا اے!
سبھاں نیں تکیا' جے کون جھوٹھا اے کون سچا
جدوں کسے نیں وی جھوٹھ سچ نوں نتاریا اے
جمیلؔ اپنے ای کول آواز مڑ کے آئی
گئے ہوئے بیلیاں نوں جد وی پکاریا اے

مہکی اے رات دی رانی
کہندی اے پیار کہانی
تینوں وی نال لیاوے
جد آوے شام سہانی
ترے پیار دا مکھن رڑکے
چاٹی دے وچ مدھانی
سجناں دے کول ای جاوے
ایہہ چنی اڈ پڈ جانی
ایہہ کدوں پرانی ہووے
ایہہ پیار دی گل پرانی!
ترے پیار دے موتی لبھے
اساں جد وی چھاننی چھانی
تیرے لئی ہے وے
ایہہ اپنی جند نمانی

ق

توں دور گیا تے چناں
اساں تیری قدر پچھانی
توں گھر آیا تے ماہی
اساں سُکھ دی چادر تانی

رکھاں اتے ڈولن ساوے پتر
ٹھنڈیاں پکھیاں جھولن ساوے پتر
ایہناں نال ای سانجھ اے ساڈے دل دی
پیار دی بولی بولن ساوے پتر
پھلاں نال وی رہ کے اپنی جند نوں
کنڈیاں اتے تولن ساوے پتر
دل دا بوٹا رہنا ہریا بھریا
جد تک ساڈے کولن ساوے پتر
ہسدیاں ہسدیاں شاخاں تے ٹُک گیاں
بھیت نہ دل دا کھولن ساوے پتر
پت جھڑ دے وچ پیراں ہیٹھاں آ کے
اپنے آپ نوں رولن ساوے پتر
ایہناں دے نیڑے ہو کے جَد بہیئے
سارے دکھڑے پھولن ساوے پتر

نظراں توں دور سویرے نیں
ہر پاسے انج ہنیرے نیں
وسنیک نیں اچیاں ماڑیاں دے
ایہہ تیرے نیں ناں میرے نیں
اوہ گل وی کردیاں تھکدے نیں
اوہناں دے مان ودھیرے نیں
اسی تیرے عاجز بندے آں
پر ساڈے سر اچیرے نیں
ایہناں ساڈے ویہڑے وسناں نئیں
بدل تے بڑے گھنیرے نیں
دل جوگی وانگوں پھردا اے
تریاں گلیاں دے پھیرے نیں
ترے نال بہار دا موسم اے
توں کلیاں پھل کھلیرے نیں
تیرے جیہا پھل نہ کوئی وی
پئے ویہڑے پھل بھلیرے نیں
چل توں وی چل جمیلؔ اتھے
جتھے سجناں دے ڈیرے نیں

وگدیاں وگدیاں دلاں دی ندی سُک جاندی اے
پیار نہ ہووے تے سبھ گل ای مک جاندی اے
ووہٹی دا دل خوشیاں بھریا' دھک دھک کردا
جد وی جنج کسے بوہے تے ڈھک جاندی اے
اچی ٹہنی پھل پوے تے شان نہ وسے
نیویں ہو ہو جھکدیاں جھکدیاں جھک جاندی اے
پیار دی اگ جیہدے تن لگے اوہو جانے
ہولے ہولے جندڑی آپ ای پھک جاندی اے
اپنی ذات دے نال ای جے کر سچ نہ بولو
سچ دی گل وی اپنے کولوں لک جاندی اے
چپ کرکے اوہ کوہلا نکڑے لگ جاندا اے
چھپن چھوت چ جیہدی واری چک جاندی اے
گل کرن دا حق جمیلؔ اوسے نوں پہلاں
جیہدی گل وی سینے دے وچ ٹھک جاندی اے

اج اوہ میرے سامنے انج کھلو گئی اے
مینوں اکھ سمندر وچ ڈبو گئی اے
پھل کھڑیا انج اپنی پیار کہانی دا
دور دور تک اڈ اڈ کے خشبو گئی اے
چارے پاسے پیار نیں چانن کیتا اے
ہر دل دے وچ کھلری کھلری لو گئی اے
اینے پھل نیں کیدھے گل وچ پاواں میں
سوہل جوانی کنے ہار پرو گئی اے
ساری راتی اوس اکھاں چوں وسدی رہی
نویں پرانے سبھے داغ ای دھو گئی اے
انج بہار نیں اپنے پنکھ کھلارے نیں
اڈ کے ہر پاسے ایدھی کنسو گئی اے
میں ہن کناں کَلّ مکلّا لگناں واں
ہن تے تیری یاد وی کدرے کھو گئی اے
لئو لہان اے ساری دھرتی، تتی ریت
اینے کنڈے پیراں ہیٹھ چبھو گئی اے
اینے سوہنے موسم وچ وی اج جمیلؔ
چپ کیوں ایں توں کوئی گل تے ہو گئی اے!

کھیڈ دیاں تے ہسدیاں بالاں وانگوں
تیریاں سوچاں مرے خیالاں وانگوں
کنیاں سدھراں نیں ایہناں دیاں قیدی
کھلرے ہوئے نیں تارے جالاں وانگوں
پل پل میرا سینہ پھدیاں جاون
یاداں تیریاں تیز کدالاں وانگوں
تک تک میں وی سڑدا بلدا رہناں
حال اپنا' لوکاں دے حالاں وانگوں
لکھ جواب میں دے دے وی نہ تھکاں
جندڑی اے بے انت سوالاں وانگوں
چپ چپیتے لنگ جاندی اے کولوں
عمر حیاتی ورہیاں سالاں وانگوں
چلدیاں چلدیاں تھک جاندے نیں سارے
کون چلے ویلے دیاں چالاں وانگوں
وانگ جوانی چڑھدیاں ای لہہ جاون
چھلاں وی نیں تیریاں چھالاں وانگوں
میں وی اوہدے نال ای گدا پاواں
دل وچ نچدا کوئی دھمالاں وانگوں

مینوں مار مکایا مرے شریکاں
اسماناں تے گئیاں میریاں چیکاں
ساڈا حق وی سانوں انج پئے دیون
جیکن ساڈے پلے پاون بھیکاں
ساڈا جرم نہ کوئی سانوں دسدا
روز کچہری دے وچ پین تریکاں
فیر وی اوہدے ول کیوں تکدے رہئے
جنہیں ساڈے ناں نوں لائیاں لیکاں
اتھے مری اڈیک دا انت نہ کوئی
ساری عمرے خورے کنھوں اڈیکاں!
تیرے ہجر دا اک اک دن گزاراں
کندھاں اتے گن گن پاواں لیکاں
کیوں نہ ودھ کے ایہناں دا سر بھناں!
نیڑے آن بلاواں تے کیوں چیکاں!

ساڈے چار چفیرے لمبو اگ دے نیں
نالو نال ای ہاسے ویری جگ دے نیں
جنہاں پچھے جان گوائی' سر دتے
اوہو آکھن ایہہ ساڈے کیہہ لگدے نیں
جہڑا سبھ دنیا نوں ٹھگدا پھردا اے
ایہہ پچھ لگ وی سارے اوسے ٹھگ دے نیں
تھوڑی دیر نوں پانی وچ بہہ جاون گے
ویریاں دے جثے صابن دی جھگ دے نیں
اوہناں آپے پیراں وچ رل جاناں اے
جہڑے دشمن میری اچی پگ دے نیں
جنہاں راہواں تے توں چل کے آؤناں سیں
اوہناں تے ہن پیار دے چشمے وگدے نیں
اکھاں ترس گیاں سن ساڈیاں جیدھے لئی
ایہہ لشکارے تے اوسے جگمگ دے نیں

کئی سوہنی رت بہار دی اے
اج سنگت سوہنے یار دی اے
جیدھے ول کھچیا جانا واں
اوہ خشبو تے دلدار دی اے
اساں اپنے آپ نوں پیش کیتا
ہن جو مرضی سرکار دی اے
ناں اچا سدا محبت دا
ایہہ وگڑے کم سنوار دی اے
سوہنی جند اپنی روہڑ دتی
پر ڈبدے بیڑے تاردی اے
دنیا دے دو ای پاسے نیں
گل جت دی اے یا ہار دی اے
سبھ دے لئے ہاسا بن گئے آں
سبھ خلقت طعنے مار دی اے
دلاں دے سودے ہور نیں کجھ
پر ایہہ دنیا بیوپار دی اے
توں کتھے چھپ کے بیٹھا ایں!
مینوں تاہنگ ترے دیدار دی اے

چلدیاں چلدیاں رک جاوے گی چلدی ہوئی ہوا وی کیہہ اے!
کٹدیاں کٹدیاں کٹ جاوے گی انت حیاتی دا وی کیہہ اے!
جد تائیں اتھے جیوندیاں رہناں بس ساہواں نوں گندیاں رہناں
تیرے بندیوان دی جگ وچ اینی وڈی سزا وی کیہہ اے!
اندروں باہروں مڑ مڑ تکیا دوواں دا کجھ سرا نہ ملیا
بندہ تے آخر بندہ اے سر دے اتے خدا وی کیہہ اے!
اوہناں دے جو دل وچ آیا' اوہناں نیں اوہ ظلم کمایا
ساڈا کجھ وی وس نہ چلیا ساڈی ہور خطا وی کیہہ اے!
شالا سدا جوانیاں ماڑن جگ وچ اچے جھنڈے گاڑن
ماواں دی پتراں لئی ایس توں ودھ کے ہور دعا وی کیہہ اے!
سبھ کجھ مک جاندا اے پر پچھیائی دا ایہہ ناں نئیں مکدا
مر کے وی ایہہ جیوندی رہندی تیری مری وفا وی کیہہ اے!
ساری حیاتی جاگدے رہئے سبھے بھیت سمجھ آ جاون
اکو رات دی ساڈی عبادت دا ایہہ جگراتا وی کیہہ اے!

تیری نہ دا دِل وچ سل اے
توں کہنا ایں کہڑی گل اے!
کرنی دا ای ناں ایں بھرنا
جو بویا سی اوہدا پھل اے
کیوں نہ جیوئیے جیون وانگوں
پھل حیاتی پل دو پل اے
جو ہونا ایں ہو کے رہسی
چارے پاسے ای تھرتھل اے
باہر وی اک کربل بلدی
سینے وچ وی اک کربل اے
اکو جیہا زمانہ اتھے
کل دی اج اے، اج دی کل اے
ویکھیں اپنی چال نہ بھلیں
وقت سنیہڑا، چل سو چل اے
کھیت وی اوہدا پھل وی اوہدا
جہدے موہنڈے اتے ہل اے
اک جمیلؔ اے کل مکلا
ساری دنیا دشمن ول اے

ساریاں شکلاں پیاریاں کولوں
کیہہ لبھیا اے یاریاں کولوں
اپنے جال دے وچ پھس گئے آں
پھندے پھڑے شکاریاں کولوں
ایہناں دا کم کھیڈ تماشا
منگ نہ کجھ مداریاں کولوں
سپاں دی شوکر ملنی ایں
دھوکے باز پٹاریاں کولوں
کوئی سودا نقد وی کر لے
ساریاں گلاں ادھاریاں کولوں
اتھے کسے وی کجھ نئیں پایا
اپنی اپنی واریاں کولوں
اپنا حق گج وج کے منگیئے
روز روز دی خواریاں کولوں
پیار دی سدھر سبھ توں چنگی
باقی سدھراں ساریاں کولوں
'آ' اسی وی اڈنا سکھیئے
پکھروآں نال' اڈاریاں کولوں

ہر واری رنگاں وچ پیندیاں بھنگاں
میں ہن تینوں کھرے رنگ وچ رنگاں
تیرے نال ای اپنا جیونا مرناں
نت دہاڑے تیریاں خیراں منگاں
رانجھا کیویں ویہڑے وچ آ ڈھکیا!
ہیر سیال تے رہندی سی وچ جھنگاں
اپنیاں گلاں نال ای ڈنگدا جاوے
مار مکایا سانوں اوہدیاں ڈنگاں
سانوں کوئی گل اجوکھی کہہ گئے
جد وی پھیرا پایا مست ملنگاں
ڈور ذرا وی تیز ہوئی تے سجناں
کٹ جاواں گا میں وی وانگ پتنگاں
امن دی بھیک نہ کوئی جھولی پاندا
چھڑ پیاں نیں سارے پاسے جنگاں
اسی جمیلؔ کدوں سوہنے ساں پہلے
سانوں سوہنا کیتا اوہدے سنگاں

جہڑی مینوں رج کے جان دی اے
اوہ کڑی تے میرے ہان دی اے
میں اوس دی قیمت جاننا واں
اوہ میری قدر پچھان دی اے
اوہ نیندر پیار سہاگ دی اے
جہڑی سکھ دی چدر تان دی اے
جہڑی سدھر دل وچ پلدی اے
اوہ سدا جوانیاں مان دی اے
مجنوں جنگل وچ کلا نئیں
لیلیٰ وی ریت نوں چھان دی اے
خورے کیوں ہن تک آیا نئیں
اج خبر تے اوہدے آن دی اے
ایہہ دل جمیلؔ دا چیر گئی
ایہہ واج تے اوہدے گان دی اے

میرا ویر اے، اوہ میرا ماں جایا اے
میں ڈُبدی نوں جنھیں بنّے لایا اے
نیڑے بہہ کے رج کے گلاں کر لیئے
بہتا چر دوری کناں ترسایا اے
دھرتی دے سینے وچ ٹھنڈ پے جاوے گی
ڈاہڈی پیاس اے آس دا بدل چھایا اے
دور وسیندے ویری دا ہن رونا کیہہ
میرا دشمن تے میرا ہمسایا اے
اگے ودھ کے اوہنوں سینے لا لتا
جنھیں اپنے پیار دا ہتھ ودھایا اے
کلا ہو کے وی میں ایناں کلا نئیں
میرے نالو نال ای میرا سایا اے
مکدیاں مکدیاں مک گئی گل حیاتی دی
آیا اے پر کنی دیر نوں آیا اے!

سارے دکھڑے ای سانوں بھل جاون گے
آون والے آخر ہک دن آون گے
عمراں دے لئی اوہ اتھے وس جاون گے
ساڈے دل دی سنجی جھوک وساون گے
اوہناں دی سوچاں وچ ستے خیراں نیں
اپنے نال ای ساڈی خیر مناون گے
اکھاں اکھاں وچ اساں بجھ لینی ایں
کد تک اپنے پیار دی گل لکاون گے!
خالی ہتھ تے کدی وی سجناں آؤنا نئیں
کجھ نہ کجھ تے ساڈی جھولی پاون گے
جہڑا ساڈے کولوں سانبھیا جانا نئیں
اپنے دل وچ ایناں پیار لیاون گے
ویلا کدے جمیلؔ اوہ وی آ جانا ایں
دل دے جانی ہس نچن گاون گے

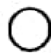

جس نوں ویکھو اوہو ای منہ زور اتھے
کم دیاں گلاں گھٹ نیں بہتا شور اتھے
ایس دا اکلاپا وی کناں سوہنا ایں
دل دے جنگل دے وچ نچدا مور اتھے
اپنے آپ نوں ای میں تکدا رہنا واں
میرے جیہا نئیں کوئی مورکھ ہور اتھے
اوس توں پچھو چن کدی ہتھ آیا وی!
چھلاں وانگوں اڈدا پھرے چکور اتھے
شام ہوئی تے ایہو کناں پرانا سی
سرگی ویلے پھُل سی نواں نکور اتھے
خشبو کندھاں ٹپ کے باہر جاندی نئیں
پھل گلاب دے گھٹ نیں بہتے تھور اتھے
راتو رات ای سبھ کجھ لٹ پٹ لیندے نیں
بوہا بوہا تکدے پھردے چور اتھے
آنے والے ساہ دا کوئی بھروسہ نئیں
ہر کسے نوں پئی اڈیکے گور اتھے
پکڑے کون سبھاں دے دل دا چور جمیلؔ
”پکڑو پکڑو چور نوں“ ایہو شور اتھے

چپ چپیتے تکدی رہی اوہ موںہوں کجھ نہ بولی
میں جیدھے راہواں وچ اپنی سدھر سدھر رولی
رانجھے دی ونجھلی دی کوکر اوہدے کم نہ آئی
کھیڑیاں نیں اوہ ظلم کمایا، ہیر وی چڑھ گئی ڈولی
تیرے ملن دا کوئی موتی اپنے ہتھ نہ آیا
سدا وچھوڑے والی اساں ایتھے ریت پھرولی
دوہاں پاسے دی چپ نیں دوہاں نوں مار مکایا
دل دی دل وچ رہ گئی دل دی گل کسے نہ کھولی
اج وی لیلیٰ اپنے مجنوں نوں پہچان نہ سکی
ودھ کے خیر نہ پایا رہ گئی خالی قیس دی جھولی
سچیائی دی گل وی اج تے منہ منہ آ کے رکدی
بولن توں پہلاں کیوں اساں گل لباں تے تولی!
زہر تے زہر سی اوہنے اپنا کم جمیلؔ وکھایا
پین توں پہلاں بھاویں اساں زہر چ شکر گھولی

ساری راتی شبنم روئی
تڑکے سویرے سی نویں نروئی
میں جاگاں تیری رہ تکاں
سجناں آ جا لوئی لوئی
کچ کنواریاں ایدھیاں سدھراں
ووہٹی سوہنی تے ان چھوئی
تیرے باجھ تے انج لگدا اے
جیویں میں موئی کہ موئی
پھلاں دے نال عشق کمایا
کنڈیاں دے نال جند پروئی
تیرا پیار مینوں ملیا سی
بھل بیٹھی، ایہہ دولت کھوئی
اوہو کجھ کٹیا وی اوہنے
جنہیں جہڑی فصل سی بوئی

سچ دا سورج نئیں دو پل دا سورج
نئیں بجھنا ایہہ پُھلدا پُھلدا سورج
اج تک ایس دی اگ نہ ٹھنڈی ہوئی
خورے کیدھی اگ وچ بلدا سورج!
دنیا دے دوجے پاسے جا لشکے
ساڈے پاسے توں ایہہ ڈھلدا سورج
ساڈے کول ہنیرے نئیں آ سکدے
ساڈے ہتھ وچ اج تے کل دا سورج
نہیریاں دے نال اکھ مچولی کردا
نہیریاں دے وچ رہ کے پلدا! سورج
اک دن ساڈے گھر وچ وی اپڑے گا
ازلاں توں ایہہ چلدا چلدا سورج
سورج تے وے ساڈا یار پرانا
ساڈے دل نوں کدے نہ کھلدا سورج

تیرے نال ای اڈ پڈ گیاں تیریاں گلاں باتاں
توں آیا ناں مڑ کے آیاں عیداں تے شبراتاں
تیرا کوئی پیار سنہوڑا خورے کیوں نئیں آیا!
انج تے گج وج کے وسیاں نیں اکھاں تے برساتاں
رات وی بیتی سرگی وی ووہٹی نے گھنڈ نہ چکیا
کھڑے بوہے جا ڈکیاں نیں تاریاں دیاں براتاں!
ایتھے ہار وی جت ہوئی اے ایتھے جت وی ہار اے
اکو پلڑے وچ تل گیاں کیہہ جتاں کیہہ ماتاں
ڈر لگدا اے کوئی اچکا لٹ کے لے نہ جاوے
اپنے دل وچ سانبھ کے رکھیاں تیریاں پیار سوغاتاں
گھ دا سیں توں تینوں پیار نیں کنے لکھ دا کیتا
ویکھیں کدرے بھل نہ جاویں اپنیاں اوہ اوقاتاں!
اکھر لکھدیاں گئی حیاتی اپنی جان وی واری
سکیاں نئیں کدرے وی ساڈے دل دیاں قلم دواتاں

ویلے دی اٹھدی لہر سی!
اوہ ہڑ سی یا اوہ قہر سی!
اکلاپا سی ہر ویہڑے وچ
درداں دا وسدا شہر سی
ترہائے سارے لوک سن
بلدی ہوئی دوپہر سی
منگیاں نہ لبھی موت وی
جینا وی اتھے قہر سی
اوہ آپ قیامت سی اوہدی
گلاں دے وچ وی زہر سی
ہن تے اک چپ گھنیری اے
کہندے نیں اتھے شہر سی
میں ڈبدا تردا رہندا ساں
دل سی یا کوئی بحر سی!

یاد آئی، جندڑی ڈول گئی
اکھیاں وچ موتی رول گئی
مرا اوہدے باجھ گزارا نئیں
ہر سدھر مونہوں بول گئی
اوہنے ساڈی قدر پچھانی نئیں
مٹی وچ موتی رول گئی
اک چپ نے وی اوہ گل کیتی
سبھ بھیت دلاں دے کھول گئی
اسی پھل ساں دنیا ایسے لئی
کنڈیاں تے سانوں رول گئی
راہواں دے وچ لٹیرے سن
اک جندڑی سی انمول، گئی
جہڑی چیز جمیلؔ اساڈی سی
ہن خورے کیدھے کول گئی

بے درداں دی ایس نگری وچ کہڑے پاسے جایئے!
جہڑے پاسے جایئے اوتھے اپنا آپ گنوایئے
سبھ نوں اپنیاں اپنیاں فکراں اپنیاں اپنیاں لوڑاں
کون سنے گا کس نوں اپنے دل دا حال سنایئے!
اوناں ای اپنے ہتھاں نوں دور اوہ کھچدے جاندے
جنہاں اپنے ولوں سُچے پیار دا ہتھ ودھایئے
بھار اے اینا چکدے چکدے کمراں وی جھک گئیاں
جیوندے رہیے پر جیوندی جی کناں بھار اٹھایئے!
کدے کدے تے دل چاہندا اے دل کڈھ کے رکھ دیئے
آپ وی رویئے یاراں نوں وی اپنے نال روایئے
ہو سکدا اے اک دن ایہہ کنڈے وی پھل بن جاون
پھل نئیں ملدے تے کنڈے ای اپنی جھولی پایئے
خورے ہیر کوئی خود چل کے ساڈے کول آ جاوے
جوگی بن کے بہہ جایئے تے پیار دی دھونی لایئے
رب توں منگیئے وریاں کولوں کیدھے لئی کجھ منگیئے!
اپنے ہتھوں ای کیوں اپنے دل دی قدر گھٹایئے!
ایتھے اکو وار دا پھیرا دوجی وار نہ آنا
نیکی وی کر جایئے کوئی کیوں ایہہ پاپ کمایئے!

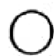

سانوں اج تک کجھ ملیا نئیں ایس دل جئے خانہ خراب کولوں
جد تک ساہ آؤندے جاندے نیں جند چھٹنی نئیں عذاب کولوں
خورے اج کیہہ کجھ ورتی اے ایدھے تے رنگ وی اڈ گئے نیں
اسی پیار دی خشبو لبھنے آں ہسدے ہوئے پھل گلاب کولوں
ساڈے دل دا ہور سوال سی کجھ توں سمجھیا اے کجھ ہور پناں
دل شیشہ چورو چور ہویا تیرے رُکھّے جئے جواب کولوں
جہڑے پیار کسے نوں کردے نیں اوہ رکھدے نئیں حساب کوئی
جے دل دے نال اے دل سجناں، کیہہ لبھناں فیر حساب کولوں
پر ایس دا مطلب ایہہ تے نئیں اسی خواب ای ویکھنا چھوڑ دیئے
ایہہ گل وی سچ اے ملیا نئیں کجھ کسے وی سوہنے خواب کولوں
اوہ وی نیں سبھ کجھ پڑھ کے وی جنہاں نوں کجھ وی ملدا نئیں
اساں ورقا ورقا پھول دتا اک ملیا رب کتاب کولوں
بھاویں لکھ دعاواں منگ لیئے سبھ گل سوہنی پچیائی دی
جے نیت ٹھیک نہ ہووے تے کجھ لبھدا نئیں ثواب کولوں

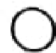

اوہنے ڈاہڈا روگ لگایا مینوں
جیوندے جی کنڈیاں تے پایا مینوں
نہر کنارے میری پیاس ودھا کے
ماریا اوہنے کیوں ترہایا مینوں
میں محرم ساں بن کے میرا پردہ
میرے کولوں آپ لکایا مینوں
مٹھے مٹھے خواباں دے وچ آ کے
سرگی ویلے آن جگایا مینوں
میں سبھے لوکاں دا دردی ہویا
اپنا لگیا درد پرایا مینوں
مری حیاتی دا اوہ وے سرناواں
خورے کیوں ایناں تڑفایا مینوں!
اکھاں دے وچ اتھرو آ جاندے نیں
یاد جد آوے اوہ ماں جایا مینوں
پیار دی خشبو اڈ کے دل وچ وس گئی
دور توں اوہنیں پھُل وکھایا مینوں
میں تے رانجھے دی ونجھلی دا سُر ساں
کون سی جنہیں ہیر بنایا مینوں!

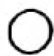

اوہ وی دن سن دوویں رل مل بہندے ساں
چپ وی رہندے ساں تے کیہہ کجھ کہندے ساں
ساڈے پیار دا انت نئیں سی کوئی وی
وانگ پتنگاں اک دوجے تے ڈھیندے ساں
اک دوجے دا ساتھ سہارا بہتا سی
دکھاں درداں وچ وی ہسدے رہندے ساں
ساڈے پیار دے جگنو لش لش کردے سن
جد ساون دے اتھرو بن کے بہندے ساں
ساڈا پیار ای جندڑی دا سرناواں سی
اکھاں دے وچ وسدے دل وچ رہندے ساں
ایناں مان سی سانوں پیار دے بولاں تے
پتھر جئی گل پھل سمجھ کے سہندے ساں
پیار دھنک دے رنگ تے ساڈے دل وچ سن
امبراں نوں رنگن لئی چڑھدے لہندے ساں
پیار سفر تے کدے وی کھوٹا کیتا نئیں
چلدیاں چلدیاں کدوں کسے نال کھہندے ساں!
جندڑی اتے ساڈا مان ودھیرا سی
موت دے کولوں کدوں جمیل ترہندے ساں

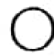

کجھ وی کم نہ آن دعاواں میریاں
ودھ ودھ جاون ہور سزاواں میریاں
دنیا والے پیار بھروسہ کر لیندے
جے توں رکھدا یاد وفاواں میریاں
جے توں سچے دل نال مینوں پیار کریں
ہو جاون سبھ دور بلاواں میریاں
اپنیاں اپنیاں راہواں تے سبھ ٹر گئے نیں
سنیاں نئیں کجھ بھین بھراواں میریاں
میری لمی عمر وی تینوں لگ جاوے
جے تینوں لگ جان دعاواں میریاں
مینوں ویکھناں نیں تے اوہنوں ویکھ لئو
اوہدے کول نیں سبھے اداواں میریاں
جس دا دل وی چاہوے آ کے بہہ جاوے
ہن تے ہر پاسے نیں چھاواں میریاں
میں اک پیار دا شہر جمیلؔ وسایا اے
چار چفیرے وگدیاں واواں میریاں

دل ڈبدے تردے نیں ڈوہنگیاں راتاں وچ
شوہ دریا نیں ساڈیاں گلاں باتاں وچ
کیہہ کیہہ تحفے سالگرہ تے آئے نیں
دل وی کنے نیں ایہناں سوغاتاں وچ!
کل دے ہاسے اج دے اتھرو بن گئے نیں
کیہ کجھ لبھدا پھرنا واں برساتاں وچ!
کسے دے نال کسے دا دل وی ملدا نئیں
پئے بھلیکھے اچیاں نیویاں ذاتاں وچ
حرفاں وچوں روشنی پُھٹدی رہندی اے
بہتی رشنائی اے قلم دواتاں وچ

کنڈیاں تے جندڑی تولاں
خشبو دیاں پکھیاں جھولاں
جد یاد بہار دی آوے
میں نال ہوا دے ڈولاں
توں ووہٹی بن کے آویں
تے میں تیرا گھنڈ کھولاں
تری ہر گل میرے دل دی
ترے سامنے میں کیہہ بولاں!
دھڑکن دھڑکن وچ وساں
میں بھیت دلاں دے کھولاں
دل جیہے موتی نئیں لبھدے
کاہنوں میں ریت پھرولاں!
ہوراں دے روگ نیں بوہتے
کیہہ اپنے دکھڑے پھولاں!
توں میرے کولوں لنگھیں
تے تیرے نال میں ہو لاں
اکھر نیں مکھن ورگے
لوہو وچ جند مدھولاں

بدل آیا بھریا ہویا
دل دا بوٹا ہریا ہویا
جے کوئی عیسیٰ مل جاوے تے
جی پیندا اے مریا ہویا
تینوں روز ای واجاں مارے
دل' چوکھٹ تے دھریا ہویا
ویکھیں کدرے روہڑ نہ دیویں
پیار پیالہ بھریا ہویا
ساری دنیا کولوں ڈردا
اپنے کولوں ڈریا ہویا
جذبے دی گرمی اینی ایں
اگو اگ اے ٹھریا ہویا
ہن تے دکھ وی اے سکھ ورگا
ہر دکھڑا اے جریا ہویا
جتن والیو ایہہ نہ بھلو
جت وی جانداے ہریا ہویا

آساں لے کے تیرے بوہے آئے آں
خورے کِنیاں صدیاں دے ترہائے آں
اک دوجے دی خیر خبر وی لیندے نئیں
ویکھن نوں کنے ہچھے ہمسائے آں
خون دی کھچ وی خورے کتھے لٹ گئی اے
انج تے کہندے آں سبھ ماں پیو جائے آں
بھل گئے آں ہن جان پچھان وی صدیاں دی
بندے آں یا چلدے پھردے سائے آں
سورج دی دھپ کھا گئی شہراں پنڈاں نوں
شام ہون توں پہلاں ای کملائے آں
رہ بُھلے لوکی ایہہ پُچھدے پھردے نیں
کون آں اسی کہڑے دیس توں آئے آں!
دین نوں کول جمیل کرایہ کتھے وے
بندھ پے گئے آں ہن تے آپ کرائے آں

جھڑا تیرے دل وچ چور سی
اوہ میں ساں یا کوئی ہور سی
اج جنگل دے وچ منگل نئیں
کل جنگل دے وچ مور سی
دوویں ای اک مک ہو گئے سن
ڈبیا تے چن' چکور سی
ڈردا نئیں سی طوفاناں توں
کجھ دل ایناں منہ زور سی
کوئی گل وی پلے کیہہ پیندی
ہر پاسے بوہتا شور سی
جھڑا بادشہواں دا بادشہ سی
اوہدا انت وی اوڑک گور سی
اج خورے جمیلؔ نوں کیہہ ہویا
ایہہ پھل تے نواں نکور سی

ناں چکیئے تاں وی مرنے آں
مونڈھے اتے پنڈ پے گئی اے
اوہناں وسدے شہر اجاڑے نیں
چارے پاسے ڈنڈ پے گئی اے
ایہہ چیز تے ونڈن جوگی نئیں
کیوں زخماں دی ونڈھ پے گئی اے
ایہنوں کھولو پیار دے نال لوکو
دل دل دے وچ گنڈھ پے گئی اے
انج جپھا پا کے ملیا ایں
سینے دے وچ ٹھنڈ پے گئی اے
ایہہ دیس اے مِٹھڑی بولی دا
موہناں اندر کھنڈ پے گئی اے

سکے رُکھ دے وانگوں سکدا جانا واں
لوکی کہندے نیں میں مکدا جانا واں
کہڑی اگ سینے وچ دھخدی رہندی اے
چپ چپ اندروں اندریں بھکدا جانا واں
گزرے ویلیاں دے پرچھانویں میرے نال
چلدیاں چلدیاں تھاں تھاں رکدا جانا واں
انج لگدا اے میں لاہڑا واں گھر گھر دا
بوہے بوہے اتے ڈھکدا جانا واں
ٹہنی ٹہنی تے بوہتے پھل آئے نیں
ایسے کارن جھکدا جھکدا جانا واں

اتھے ای پلیاں نیں سدھراں ساریاں
بابلا کھلے رکھیں بوہے باریاں
ماپے چھڈ کے ٹردیاں اج ماہی دے نال
انج لگدا اے جتی بازی ہاریاں
گھر غریب دے کوئی وی جنج نئیں ڈھکدی
رو رو سوچن کنیاں کچ کنواریاں
کس ویری نیں گھڑے ایہناں دے چک لئے!
مڑ آیاں کیوں خالی ہتھ پنہاریاں!
رٹھ کے جاون والے مڑ کے تکیا نئیں
کیہہ دساں میں کنیاں واجاں ماریاں!
ڈبن دا ویلا آیا تے خورے کیوں!
بھل گیاں یاراں نوں سبھے تاریاں
قید عجب اے مرن توں پہلاں مکدی نئیں
جہڑے پاسے جایئے چار دیواریاں
ایس چمن دی کھیڈ اے ساری دو دن دی
اڈ پڈ گئے سبھ پنچھی مار اڈاریاں
سجناں دے لئی جان وی دینی پیندی اے
ایویں تے نئیں نبھدیاں لمیاں یاریاں

ارماں جہڑے دلاں دے اندر سکدے نیں
شعر بنن تے بازاراں وچ وکدے نیں
تخت ہوا تے تیرے کول میں آ جاناں
معجزے سارے سچے پیار دی چھک دے نیں
جذبے شوخ نیں اک الہڑ مٹیار وانگوں
تھاں تھاں نچدے اکو جا کد ٹکدے نیں!
اسماناں تے پیار دھنک وچ ویکھو تے
کیہہ کیہہ رنگ ارماناں دی اک مک دے نیں
کنڈھ دے اتے کوئی زخم وی کھاہدا نئیں
سارے زخم ای سجناں اپنی ہک دے نیں

دکھڑے کنے تیرے باجھ جرے نیں سجناں
فیر وی کد ارمان اے دل دے مرے نیں سجناں
پاسے دا سونا ایہناں وچ ڈھلکاں مارے
سارے اپنے جذبے کھرے کھرے نیں سجناں
پیار دی لو بتیاں دے اندر جگمگ کردی
سدھراں نال میں سارے تھال بھرے نیں سجناں
جہڑے پیار دے باغ بغیچے وچ لائے سن
اج وی اوہ سارے گل بوٹے ہرے نیں سجناں
گزرے دن اج وی ساہواں وچ آون جاون
اکھیاں وچ دسدے نیں کد اوہ پرے نیں سجناں
لش لش کردے دیوے آساں پیاساں والے
ہتھاں ہتھاں اتے اج وی دھرے نیں سجناں
سچے پیار دی ہار نوں کدے وی ہار نہ آکھیں
اوہو تے جتے نیں جہڑے ہرے نیں سجناں

سدا غریباں دی زندگی اے عذاب اتھے
نکیلے کنڈیاں تے تل گئے نیں گلاب اتھے
نراس چہرے نیں، ٹوٹے ٹوٹے نیں سارے شیشے
سراب اکھیاں چ ریت وانگوں نیں خواب اتھے
کسے نیں سچ بولیا تے بھانبڑ کجھ ہور مچیا
ہوا دی سولی تے چڑھ گئی اے کتاب اتھے
اتھے نیں محتاج فیصلے وی ضرورتاں دے
نیں ٹکڑیاں تے گنہ وی سارے ثواب اتھے
کناں تے جھپے، دلاں تے مہراں، لباں تے پہرے
سوال کاہدے تے کون دیوے جواب اتھے
امیر لوکاں دی ماڑیاں اچیاں اچیاں لمیاں
فقیر لوکاں دے سار جھگے خراب اتھے
سمندراں نیں وی رت نچوڑی اے آدمی دی
لہو دے سورج تے خون دے ماہتاب اتھے
نہ سوہنی ایدھر نہ اج کوئی ماہیوال اودھر
محبتاں نوں پکاردا اے چناب اتھے
سدا نہ رہسی جمیل ایہہ جھوٹھ سچ دی یاری
کدی تے ہووے گا جھوٹھ سچ دا حساب اتھے

سچ توں میں انکار کراں تے کیویں!
جھوٹھ دا کاروبار کراں تے کیویں!
کدرے دل وی لے کے وچ نہ دیویں
تیرے تے اتبار کراں تے کیویں!
اندروں جد میرا دل ای نہ منے
پیار دا میں اقرار کراں تے کیویں!
پیار دلار دا شیشہ جے نہ ہووے
فیر میں ہار شنگار کراں تے کیویں!
جے اُودھر مہینوال نہ کوئی ہووے
دل دریا میں پار کراں تے کیویں!
اندروں اندروں ہور اے باہروں ہور اے
اوہنوں دل دا یار کراں تے کیویں!
چور وی مور اے' مور وی چور اے ایتھے
لوکاں نوں ہشیار کراں تے کیویں!

ہنجو ہاسے پیارے پیارے سجناں دے نال
اپنے دکھ سکھ نیں سارے سجناں دے نال
نالو نال اے ساڈا جینا مرنا وی
جتیاں بازیاں وی ہارے سجناں دے نال
ایہہ نہ سوچیا خاک سواہ ہو جاواں گے
پُھک لئے کنے انگیارے سجناں دے نال
دل تے ڈگدا جاپدا اے خالی اسمان
ٹر گئے نیں سبھ چن تارے سجناں دے نال
جان وی دے کے اک واری فیر جی پئے نیں
سارے درداں دے مارے سجناں دے نال
سانوں فیر ایہہ لٹ کے ای ناں لے جاون
پھردے نیں پئے ونجارے سجناں دے نال
عمراں بعد وی یاری یار نبھاون نہ
ساڈی یاری کس کارے سجناں دے نال!

جتن والے تخت دے اتے بہہ گئے نیں
ہارن والے بٹ بٹ تکدے رہ گئے نیں
اکھاں وچوں ٹپ ٹپ اتھرو بہہ گئے نیں
دل درداں دی پیار کہانی کہہ گئے نیں
راہواں وچ بیٹھے نیں ایہناں کیہہ منگناں
دل درویشاں نال اوہ کاہنوں کھیہہ گئے نیں
سچ نوں جھوٹھ نہ ثابت کر سکدا کوئی
سچ تے سچ اے لوک سیانے کہہ گئے نیں
لوکاں دے دردی نوں سولی چاڑھ دتا
زخم تے کاری سی پر لوکی سہہ گئے نیں
شاہواں دی شاہی تے اج وی باقی اے
اچے اچے محل منارے کہہ گئے نیں
جہڑے اندروں ہور تے باہروں ہور نیں کجھ
سچ پچھو تے اوہ سبھ دل توں لہہ گئے نیں
جہڑے سبھ توں اگے چلدے ویکھے سن
ویلے کولوں کنے پچھے رہ گئے نیں

عمراں لئی قیدی کیتا جے سانوں دسو تے تقصیر کوئی
ہن مڑ کے فیر کیوں پے گئی اے ساڈے پیراں وچ زنجیر کوئی
ہیراں تے اج وی گھر گھر وچ کسے رانجھے دے لئی کوکدیاں نیں
انج کہون والے کہندے نیں ایتھے رانجھا تے نہ ہیر کوئی
جیون دے بلدے تھل دے وچ میں کل مکلی رہ گئی آں
ناں بابل امبڑی کول مرے نہ بھیناں تے نہ ویر کوئی
جی کردا اے کدی سامنے وی آ جاوے صورت چن ورگی
اکھاں وچ لے لے پھرنی آں اک رانجھے جئی تصویر کوئی
کدے کول میں جا کے اج پچھاں مرا رانجھے نال کد میل ہوسی
کدرے وی نظریں اوندا نئیں وارث جیا پیر فقیر کوئی
میرے تن تے جو کجھ ورتی اے اوہدا منصف کول انصاف کتھے
جنی دے نال ای کر گیا اے میرا دل وی لیر و لیر کوئی
اک واری فیر میں دنیا توں مرزے نوں کھس کے لے چلی
میرے کول ہن تیر کمان وی اے آوے تے میر شمیر کوئی !

سوچ رہیا واں اک جندڑی نیں کنے دکھڑے جالے
اوہ دکھڑے ای بن گئے نیں ہن میرے شوق حوالے
اوہو تے نیں آون والے لوکاں دے رکھوالے
اگے ودھن دے دل وچ ارمان جنہاں نیں پالے
فیر وی یاراں کدے نہ اپنی منزل کھوٹی کیتی!
چلدیاں چلدیاں بھانویں پے گئے پیراں دے وچ چھالے
ساڈیاں دل رفتاراں نیں گلزار ایہناں نوں کیتا
ویریاں نیں تے ساریاں راہواں دے وچ بھانبڑ بالے
جنہاں دے ہتھاں دے اتے چن تے سورج چمکن
اوہناں نوں اگے ودھ کے ملدے نیں آپ اجالے
پیار دی سانجھ لے کاہدے لئی مزدوری تے مجبوری!
اک دھرتی تے رہ سکدے نیں جیکر گورے کالے!
رب کرے اوہ فیر مڑ کے اپنے وطناں نوں آون
جنہاں نوں کل مل گئے سن سچ کہن تے دیس نکالے
جنہاں انہی پا دتی سی سارے جگ دے اندر
ہن اوہ کیوں فریاداں کردے سانوں کوئی سنبھالے!
میرے لئی جمیلؔ اے بوہتی اپنی کمبل پوشی
میں کیہہ کرنے غیراں کولوں لے کے شال دوشالے!

سچ کہہ دِتّا توں لہر دے وچ
ترے ورگا کون ایں شہر دے وچ
ترے پیار دی چھاں بدل ورگی
سڑدی بلدی دوپہر دے وچ
جے تیرا سنگ نہ ہوندا تے
جینا اوکھا سی قہر دے وچ
اسی ہس ہس پینڈے آئے آں
جہڑا زہر اے ددھ دی نہر دے وچ
دل دی سچیائی ویکھدی اے
اک امرت رس وی زہر دے وچ
کھلیاں اکھیاں ہن کہندیاں نیں
اک بحر وی اے ہر لہر دے وچ
ایہہ راول یار جمیلؔ تے نئیں!
اک جوگی پھردا شہر دے وچ

دل دھڑکے تے اکھ پھڑکے
کیوں مڑ مڑ بوہا کھڑکے!
اکھاں کیوں جھلیاں ہویاں!
اتھرو اتھرو کیوں رڑکے!
اسماناں نوں ہتھ لاوے
اج دل وچ لہو بھڑکے
توں رستے وچ نہ ہوویں!
کئی ڈاہڈی بجلی کڑکے!
جنج پکے سوادی ہانڈی
اج اج پیا بدل گڑھکے
کھیتاں دے گیت دا سونا
ہن وکدا سڑکے سڑکے
میں ساری راتی جاگاں
چن آ جا، تڑکے تڑکے

مینوں جھوٹھیا تیری لوڑ وی نئیں
بانہہ پھڑ لئی آ تے چھوڑ وی نئیں
فیر وی کیوں چنگا لگنا ایں
کوئی تیرا میرا جوڑ وی نئیں
منہ بولی تے ایہہ دل لے جا
ایدھی قیمت لکھ کروڑ وی نئیں
ایہہ کھیل اے' کھیل حیاتی دا
ایہہ اینی سوکھی دوڑ وی نئیں
اوہ سامنے منزل وسدی اے
ایس موڑ توں اگے موڑ وی نئیں
اک توں جے میرا ہو جاویں
مینوں ہور کسے دی لوڑ وی نئیں
ربا' میری جھولی بھر دے
کجھ تیرے گھر وچ تھوڑ وی نئیں

راہواں وچ پے گئی لوٹی
تن ہویا بوٹی بوٹی
لوکی منگدے نیں روٹی
ملدا اے ڈنڈا سوٹی
لگی جیون دی بازی
تے چل پئی گوٹی گوٹی
کیوں رستے دے وچ رکیئے!
کیوں منزل کریئے کھوٹی!
جے کر ایہہ ساہ نہ ٹٹے
سر ہوندی چوٹی چوٹی
میں نیلی دا اسوار آں
میں سجناں بھنگ نئیں گھوٹی
ایہہ پیار تے دل دی گل اے
ایہہ گل نہ سمجھیں چھوٹی!

مونہاں تے اچے بول
ہتھاں دے وچ کشکول
غیراں دی چاکری چھڈ
سبھ کجھ اے تیرے کول
مل جل کے کریئے ' چل
اپنی اپنی پڑچول
سبھ چیزاں سستے بھاء
دل دا موتی انمول
سونا دل دے اندر
ایویں ناں ریت پھرول
توں سدھراں دی ووہٹی
ایہہ گھونگھٹ دے پٹ کھول
پھلاں ورگی جندڑی
کنڈیاں اتے ناں تول
دھرتی تے پیر جما
توں کیوں ایں ڈانواں ڈول!

ناں اوہدے بوہے جا
کملے دل نوں سمجھا
جھڑا توڑے تیرا مان
اوہ خیر نہ جھولی پا
لے لے کے سوہنے ناں
ناں کوہجے خواب وکھا
مونڈھے ای ٹٹ نہ جان
ایناں وی بھار نہ پا
اندر وی جھاتی مار
دل دا بوہا کھڑکا
سنجا سنجا وہڑا
ٹر گئے سبھ بھین بھرا
خالی جنہاں دے ہتھ
اوہناں دے نال خدا
توں کیوں ملیا پردیس
مڑ کے وطناں نوں آ
ترا رسیا یار جمیلؔ
نچ نچ کے یار منا

کھندی اے دھرتی ماں
نت وسن شہر گراں
میں سبھ نوں پیار کراں
ہر ناں وچ تیرا ناں
ہر ویلے میرے کول
امبڑی دی سجری چھاں
ناں ہووے تیرا پیار
تے کھڑے پاسے جاں!
ہن کدرے وی لے جا
توں پھڑ کے میری بانہہ
ویکھاں تیرا ای مکھ
میں جھڑے پاسے جاں
دل وچ یاداں دا شور
کناں دے وچ شاں شاں
آوے گا سوہنا یار
کوٹھے تے بولے کاں
توں پہلا پیار جمیلؔ
مرا سبھ کجھ تیرے ناں

اتھے لبھدا نئیں کوئی مور
موراں نوں پے گئے چور
سنجے سبھ کھیت گراں
شہراں وچ بہتا شور
میرے اسمان دا چن
کوئی لٹ کے لے گیا ہور
دھرتی پئی کردی وین
ایہہ آدم' آدم خور

ق

ایہہ بھُن بھُن کھاوے ماس
پیا کھٹے اپنی گور
میں تے ایہہ دل دریا
دوہواں دی اور نہ چھور
نھیرے دے پچھّے ویکھ
پئی لشّ لشّ کردی بھور

کدرے نئیں تیریاں دکھاں
تینوں لبھدیاں پھردیاں اکھاں
توں سبھ دا ڈول سپاہی
تینوں سارے جگ دیاں رکھاں
میرے جہی کوئی نہ کملی
تینوں چاہون والیاں لکھاں
لا' چک کے کالر نال
میں پھل' رُلیا وچ گکھاں
مینوں سبھ کجھ نظریں آوے
مری تاریاں جنیاں اکھاں
بن جاوے' موت' حیاتی
ایہہ شہد میں فیر وی چکھاں

چڑھیاں نیں چیت براتاں
گھر آیاں پیار سوغاتاں
ایہہ تیری یاداں نگھیاں
اوہ مٹھیاں گلاں باتاں
ترے باجھ گزاراں کیویں
ایہہ ڈونگھیاں لمیاں راتاں
چھم چھم کردی فیر آ جا
مڑ آیاں نیں برساتاں
ساڈے پیار نوں ڈنگ نہ سکیاں
ایہہ اچیاں نیویاں ذاتاں
جیون دا ول سکھاون
جتاں ہون یا ماتاں
مَیں نال لہو دے لکھاں
اکھاں بن جان دواتاں

مرے دل تے تیرا راج
توں میرے سر دا تاج
اک میں اک تیری یاد
مرا ایہو ای کم کاج
توں پیسے والی نال
میں کملی تیرے باجھ
سدھراں تاں پیلاں پان
جے گھر وچ ہووے اناج
ازلاں توں تیری منگ
میں منگتی میں محتاج

مرے تن تے چھمکاں مار
مرا ہولا کر دے بھار
مری بیڑی وچ منجدھار
مری بیڑی کردے پار
ایناں وڈھا سنسار
تے میں وچ پبھاں بھار
اوہ نیلی دا اسوار
مینوں فیر ملا دے یار
وچ دل دریا دی چھل
میں ایدھر توں اُس پار
ہن میری جھولی بھردے
تیرا اچا دربار
سجناں سبھ تیرے ناں
ایہہ میرا روپ شنگار
ہتھ خالی نہ مڑ جاں
پٹ کھول' نہ بوہا مار
مرے چھوٹے جہے دل وچ
سبھ توں وڈھی سرکار

جھڑے آپے چل نہ سکدے
ہوراں دی راہ پئے تکدے
جھڑے جان تلی تے رکھدے
سچ کہن توں نئیں اوہ جھکدے
جھڑے پانی وچ نئیں لتھے
اوہ ریت سدا نیں بھکدے
ویلے دا ہڑ کد رکیا
پر لوکی فیر وی ڈکدے
جھڑے لوک حلال دی کھاندے
اوہ کم کولوں نئیں اکدے
ایویں نئیں جھولیاں پیندے
پھل نال لہو دے پکدے
چن سورج عشق مسافر
ناں رکدے تے ناں تھکدے

اک پیار دا پنڈ وسا لے
چل رسیا یار منا لے
سبھ یاراں نال بہاراں
ودھ اپنے ہتھ ودھا لے
ایدھا پھل مُکدا ناہیں
چاہواں دا بوٹا لا لے
ایہہ بھار حیاتی والا
ہس ہس کے بھار اٹھا لے
ترا جوڑ زمانے نال اے
ڈھہ جا یا ایہنوں ڈھا لے
میں عشق دا ناچ ای نچنا
بھاویں جناں ناچ نچا لے
نئیں ایدوں ودھ کمائی
سچ بول تے عشق کما لے

کیوں مڑ کے پھیرا پایا نئیں رب خیر کرے
راہ تکنی آں اوہ آیا نئیں رب خیر کرے
ساڈے وچ تیجا کون اج آن کھلوتا اے!
دوہاں چوں کسے منایا نئیں رب خیر کرے
ایناں اکلاپا پہلاں تے نئیں ویکھیا سی
مرے نال اج میرا سایا نئیں رب خیر کرے
اوہ رسیا سی پر ایناں تے نئیں رسیا سی
اوس مڑ کے پھیرا پایا نئیں رب خیر کرے
سینے دی ڈاہڈی پیڑ تے مری حیاتی اے
کیوں اج ایہہ درد سوایا نئیں رب خیر کرے
انج خالی ہتھ میں اپنے گھر کنج جاواں گا
کجھ وی تے اج کمایا نئیں رب خیر کرے
جے بجھ گئی اپنی پیاس تے فیر کیہہ لکھاں گا
کہندا اے دل "تریایا نئیں" رب خیر کرے

لگدے نیں پنڈ دے لوکی کیوں اج اپنے آپ توں ڈرے ڈرے
پل پل دے وچ لٹدے جاندے نیں سارے ای گھر بھرے بھرے
جگ بیت گئے نیں چارے پاسے راج اے کھوٹیاں سکیاں دا
کیوں چلدے نئیں بازاراں وچ ایہہ اپنے سکے کھرے کھرے
ترہائیاں بوٹیاں نوں خورے کیوں ہن تک پانی ملیا نئیں
سکدے جاندے نیں کیوں سوہنے سبھ باغ بغیچے ہرے ہرے
جسماں وچ ہن کیوں پہلاں جئی اوہ خون دی گرمی باقی نئیں
اس شکر دوپہر دے وچ وی، کیوں کلبوت نیں ساڈے ٹھرے ٹھرے
کہیا ٹٹیا قہر حیاتی تے ناں جیونے آں نہ مرنے آں
جیون دا ول نہ سکھئے تے رہندی اے موت وی پرے پرے
جو بھل گئے ساں اوہ کم کریئے، کدرے ٹٹے برتن وانگوں
اک پاسے پئے نہ رہ جایئے اسی کملے لوکی دھرے دھرے
اندر دا اک چنگیاڑا وی اڈدا اے تے بھانبڑ بلدا اے
بھاویں ویریاں مار مکایا سی پر اپنے وی نئیں مرے مرے

میں اوہدے نال ای اپنے دکھڑے جرنی آں
میں کملی آں تے اک کملے تے مرنی آں
اسی اک مک آں دوہاں دی اکو مرضی اے
جو ماہی مینوں کہندا اے میں کرنی آں
اک اوہدے کولوں، جاندی بجدی ہار گئی
اوہ میرا اے کسے ہور کولوں کد ہرنی آں
سُکھ ملدا اے کیہہ تیرے پیار سمندر وچ
میں آپے ڈُب ڈُب جاندی، آپے ای ترنی آں
کوئی کھس کے ای نہ لے جاوے مرے ماہی نوں
رب خیر کرے، اُس ویلے توں میں ڈرنی آں
ایس گھڑے نوں میں غیراں دا ہتھ لوایا نئیں
ایہہ گھڑا تے میری آن ایں آپے بھرنی آں
ایہہ دھرتی، میری دھرتی، سوہنی دھرتی اے
میں سہج سہج کے پیر زویں تے دھرنی آں

تیرے ای دل وچ چور تے نئیں!
ایہہ میں آں' کوئی ہور تے نئیں!
ہر ویلے نچدا رہندا اے
دل دے جنگل وچ مور تے نئیں!
ملدے آں چانن راتاں وچ
اسی دونویں چن چکور تے نئیں!
سوہنی مہینوال دے دل ورگا
کوئی بھانڈا نواں نکور تے نئیں!
اپنا دل عقلاں والا اے
کوئی بال تے نئیں' کوئی چھور تے نئیں!
جہڑا شور اے سڑکاں گلیاں تے
اوہ اپنے دل دا شور تے نئیں!
میں دنیا نال وی لڑ سکناں
میں اینا وی بے زور تے نئیں
آکڑ کاہدی ذرا ویکھ کے چل
ترے سامنے تیری گور تے نئیں!

فن لئی اپنا لہو پیتا
گھاٹے دا سودا کیتا
اوہ میرے دل دے ویہڑے
آ وڑیا چپ چپیتا
بن باس دوہاں دی شکتی
اوہ رام ہووے یا سیتا
ہن شہراں دے وچ پھردا
جنگل دا پلیا چیتا
سچ بول کے آپ ای سجناں
اساں زہر پیالہ پیتا
ایہہ اوہدی پیار نشانی
میں دل دا زخم نہ سیتا
ہر پاسے ایس دی خشبو
مری پھلاں جئی کویتا

دل اُنج تے کملا لگدا
پر سارے جگ نوں ٹھگدا
سوکھا نئیں پیار نبھانا
ایہہ کھیل اے بلدی اگ دا
میں دل نوں کیہہ سمجھاواں
چندرا نئیں آکھے لگدا
میں ڈبدا تردا رہناں
دل کول جھناں پیا وگدا
نئیں ایدھا انت ہنیرا
ایہہ عشق سفر جگمگ دا
کیوں چھل بل دسے زمانہ
میں بھیتی آں رگ رگ دا
میں پاک وطن دا گھبرو
میں راکھا ایدھی پگ دا

کیہہ لبھناں وچ بزاراں
میں اندر جھاتی ماراں
جھڑا کم محبت کردی
اوہ کرویاں نئیں تلواراں
کدی دھرتی ول وی ویکھن
اُچیاں اچیاں سرکاراں!
مڑ مڑ کے گھنڈ پے جاوے
میں کنے کاج سنواراں!
تری جت وی میری جت اے
میں جان کے بازی ہاراں
کوئی سکھ دا پتر آوے
میں بیٹھی کاگ اڈاراں

جے توں سجناں مڑ آویں
مڑ آون موج بہاراں
مینہ چھم چھم چھم چھم وسے
ویکھو تاں میگھ ملہاراں!
ست رنگ دا پیار دوپٹہ
ست رنگی پینگ ہلاراں
گل گل دے وچ گل بندی
گل سجدی اے وچ یاراں

پہلاں بیڑی آپ ڈبوندے او!
فیر پچھتاندے او' روندے او!
کدی جھوٹھ کسے توں چھُپیا نئیں
کیوں اپنا آپ لکوندے او
جے پھل نئ دے سکدے تے کیوں
کنڈیاں دے ہار پروندے او!
اُنج نسدے او' جدوں لوڑ پوے
مڑ نیڑے آن کھلوندے او!
کہے حال اچ رہندے او یارو
ناں جاگدے او ناں سوندے او!

ق

کوئی سکھ دا بوٹا لایا جے!
درداں دی مٹی گوندے او!
کدے اپنے ناں دی تختی وی!
نِت اِٹاں گارا ڈھوندے او!

جھڑا بانہہ ویلے دی پھڑدا
اوہ ہار کے وی نئیں ہردا
جنہوں جین دی چس نہ ہووے
اوہ گرمی وچ وی ٹھردا
کیہہ حال غریب دا دساں
ساہ ساہ وچ جیوندا مردا
دن راتی چلدا رہناں
نئیں کوئی انت سفر دا
مک جاندی انج حیاتی
دل اندریں اندریں کھُردا
میں جنم جنم دا تارو
میں ڈُب ڈُب کے وی تردا
کدی میرے دل وی ویکھو
پیا کہندا روپ فجر دا
جنہوں مان ایں اپنے رب تے
اوہ کسے کولوں نئیں ڈردا

بُھل گئے سو پہلاں سبھے تدبیراں نوں
ہن پئے بیٹھ کے روندے او تقدیراں نوں
کم کردے او نہ کردے او کم دی گل
تکدے رہندے او بس ہتھ لکیراں نوں
جنہاں اپنی روح وچ پھاہی پائی اے
کیہہ توڑن گے پیراں دی زنجیراں نوں!
اسے وکاؤ مال نیں لٹیا دھرتی نوں
جھڑے ویچ آئے نیں اج ضمیراں نوں
ونجھلی دے سُر خورے کتھے ڈب گئے نیں!
کھیڑے کڈھ کے لے گئے وسدیاں ہیراں نوں
کدے تے ساڈے تیر نشانے لگن گے
اوہ پئے ایویں روکدے پھردے تیراں نوں
ایہناں تصویراں وچ سفر حیاتی دا
کیویں بھل سکنا واں دل تصویراں نوں!

ایہہ بھکھ اے سالاں ورہیاں دی، دل دی اگ نئیں اج دی
کیہہ گل اے کیوں تینوں تک تک، کملی اکھ نئیں رجدی
جدھر جاندی لاہڑے دا دل کھچ کھچ کے لے جاندی
انج ووہٹی دے سوہے پیراں دے وچ جھانجھر وجدی
پیار لکایاں کد لکدا اے، خشبو مونہوں بولے
مینوں ویکھ کے سوہنی ایویں کاہنوں نسدی بھجدی
آندے جاندے لوکی میلی اکھ دے جال وچھاون
جند نمانی تینوں پلکاں تے اکھاں وچ کجدی
جھوٹھ دی گل نوں سچ دے نال وٹائیے چوڑ سدائیے
سچے لوکاں دے ہوٹھاں تے سچی گل ای سجدی
جو ساڈے ہوٹھاں تے آوے منہ تے مار نہ دیئے
رب سوہنا توفیق دیوے تے، گل کریے کوئی ہجدی

جلدیاں بجھدیاں میریاں اکھاں
لبھدیاں پھردیاں تیریاں دکھاں
توں نئیں مڑ کے پھیرا پایا
میں تے رل گئی آن وچ ککھاں
اگ وچھوڑے والی بھڑکے
لانبھو اُٹھدے سڑدیاں اکھاں
کوئی چور نہ چُک لے جاوے
تینوں دل وچ سانبھ کے رکھاں
اکو میں نئیں دھخدی بلدی
میرے جہیاں ہور وی لکھاں
جے لکھ وار وی مر مر جیواں
فیر وی تیرا پیار ای چکھاں

اگوں پچھوں مڑ مڑ آون کیہو جہیاں آوازاں
مینوں آپ وی بھیت بنایا تیریاں گوہڑیاں رازاں
ایسے لئی تے دل دھڑکن دے نال ای تونبا وجے
دل وچ درد اے رچیا وسیا جیویں سُر وچ سازاں
چنگا سی جے تیتھوں وار ای دیندے اپنی جندڑی
لکھ توں گھ دا کیتا تیریاں نازاں تے اندازاں
پُن کولوں وی پاپ نہ کٹیا کنیاں عمراں لنگھیاں
ربا! کیوں ایہہ بھیت نہ کھلیا نیتیاں لکھ نمازاں
بھاویں کونجاں لکھ کرلاون کون ایہناں دا دردی
بوٹی بوٹی کرکے کھاہدی خورے کنیاں بازاں
دلاں دے پینڈے ہور ودھائے لے گئے دور دراڈے
دیساں توں پردیسی کیتا گھُمن گھیر جہازاں
دھرتی دے دکھ جنے ہن نئیں کد سن صدیاں پہلے
کجھ وی کم نہ آیاں ایہہ اچیاں لمیاں پروازاں

ساریاں عمراں توں سی جس نوں ماریا تے تڑفایا
اوہو جھلا تیرے بوہے جوگی بن کے آیا!
ست سمندر پیتے فیر وی میری پیاس نہ بجھی
کل وی میں ترہایا ساں تے اج وی میں ترہایا
کنہوں کنہوں یاد کراں تے کنہوں کنہوں رووا‌ں
ماں پیو وچھڑے بہناں وچھڑیاں' وچھڑ گیا ماں جایا
بنجر تھور زمیناں اتے خورے کیوں نئیں وسیا
انج تے بدل گجیا وسیا چارے پاسے چھایا
جو درداں دا پارکھ ہووے خود موتی بن جاوے
اوہو درد ای ملیا مینوں جہڑا درد سوایا
میرے دکھ میرے نیں پر وکھرے تے نئیں ایہہ سبھ توں
ایسے لئی تے اپنے دل وچ سبھ دا درد وسایا
کلا ہو کے وی میں ایتھے کدی وی نئیں ساں کلا
قدم قدم میرا دلدار سی میرا یار سی' سایا
میں وی تیرے ہر ہر روپ اچ سو سو بھیت پچھانے
توں وی سوہنیا مینوں اپنا ہر ہر روپ وکھایا
اک انمول محبت کنی اپنی' کنی وکھری
فیر جمیلؔ میں کیوں اے سوچاں کیہہ کھویا کیہہ پایا!

جہڑا بوئے اوہو کٹے' محنت دا پھل کھاوے
ساڈا خون پسینہ کوئی کیوں کھس کے لے جاوے
کھچدی تند نوں ہور نہ کھچئے کدرے ٹٹ نہ جاوے
روز روز دے جھگڑے جھیڑے عمراں دے پچھتاوے
کل مکلا پکھرو کنہوں یاد کرے تے گاوے
دھڑک دھڑک دل بولے کوئی آوے آوے آوے
کوئی اجیہا بیلی ہووے جہڑا درد ونڈاوے
آپ وی رووے تے سانوں وی اپنے نال رواوے
پہلاں آپ منا لیندے ساں ہن نہ کوئی سُندا
رُسیاں ہویاں یاراں نوں ہن کیویں کوئی مناوے
ایہو گل تے بجھنی اوکھی پیار دا رنگ اے کہڑا
سارے ای رنگ اک مک ہوئے سوہے' پیلے' ساوے
روز ہی منگے محل دو محلے روز طلاقاں لیوے
دنیا کھوٹی سبھ دی ووہٹی ایہنوں کون وساوے!

○

ہاسیاں وچوں کِھڑ کِھڑ پیندے پھل گلاباں والے
رب کرے ایدھر ناں آون نہیر عذاباں والے

دل دے سودے دلاں دے نال نیں ایہہ نئیں وکدے ہٹیاں
چاہواں والیاں کول نہ ہوندے پتر حساباں والے

اپنے دل دیاں کہندے جاندے سبھ دا دل پرچاندے
سوہنیاں سوہنیاں گلاں کردے عشق کتاباں والے

میرے کول سوال نیں سبھے' ساریاں گلاں باتاں
دل دھڑکن دے وچ پئے بولن حرف جواباں والے

اَگےّ اَگےّ ودھدے جاون ویلے نوں ہتھ پاون
سبھ کجھ ہار کے بہہ نئیں جاندے سچے خواباں والے

ایویں ناں ایہہ عمر وہائیے' اپنا آپ لٹائیے
آئے آں تے کر جائیے کجھ کاج ثواباں والے

غیراں دے محتاج نہ ایہہ محتاج کسے نوں رکھدے
مست الست ای رہندے سبھے صدق شراباں والے

○

جو کجھ اپنے پیار چبارے
اوہ نئیں لبھدا ہور دوارے
ککھ والے لکھاں وچ کھیڈن
ہن پنڈاں توں ککھ وی بھارے
غیرتاں عزتاں وکدیاں پئیاں
گلی گلی پھردے ونجارے
توں خورے کتھے جا پکیا!
توں کیوں وسدے شہر وسارے!

ق

ایہہ دل جھلا' کل مکلا
مڑ مڑ تینوں واجاں مارے
دل وچ کربل اگ پئی مچدی
اکھاں دے وچ رڑکن تارے
پیار دے بھکھے کجھ نئیں منگدے
ایہہ لوکی' درداں دے مارے
جنہاں جتی حق دی بازی
ہار کے وی اوہ مُول نہ ہارے!
اکھر اکھر لکھ لکھ یاراں
درد ونڈائے کاج سنوارے

ترے نال نیں ہمتاں میریاں
ایہہ سبھ توفیقاں تیریاں
کدے وگدا ہڑ وی رکیا!
توں کاہنوں راہواں گھیریاں!
ترا مکھڑا ہور وی لشکیا
توں زلفاں انج کھلیریاں
اندر دی لو دے نال نیں
ایہہ اپنیاں سبھ دلیریاں
تیرے توں سبھ کجھ واریا
توں فیر وی اکھاں پھیریاں!
کتھے کتھے لے آئیاں
ویلے دیاں گھمن گھیریاں
سبھ جیوندے جی دیاں یاریاں
تے انت مٹی دیاں ڈھیریاں
مرا سبھ کلبوت اجالیا
دل چاک دیاں چک پھیریاں
سورج دی لو پئی جاگدی
راتاں بے انت گھنیریاں

○

○

اوہ جھڑیاں دل توں سنگیاں سن
سبھے ای گلاں چنگیاں سن
ریجھاں دی چال اولڑی سی
اوہ اندروں ہو کے لنگیاں سن
توں مینوں ہڑ وچ سٹیا سی
میں تیریاں خیراں منگیاں سن
تینوں ہتھاں تے چکیا سی
توں میریاں تلیاں ڈنگیاں سن
توں مار مکایاں سبھ گلاں
میں خون دے رنگ وچ رنگیاں سن
کیوں چلدا بھیڑیاں راہواں تے
سبھ راہواں ای بے ڈھنگیاں سن

○

فیر وی توں سمجھا دتا اے کیہہ اے اج تے کل
انج تے توں سیں ویلے دی اک چڑھدی لہندی چھل
کوئی آوے گج وج کے تے سبھ کجھ لٹ لے جاوے
اوہو بھکھا سوویں جیدھے موہنڈے اتے ہل
کل نہ آکھیں وریاں آ کے کڈھا قہر کمایا
ویکھ ڈھنڈورا بن جاندی اے مونہوں نکلی گل
کہڑا کہڑا درد پھرولاں کنے رونے رواں
اوہدی اک اک گل اے میرے سینے دے وچ سل
توں اپنے ہتھاں دی مہندی دی وی قدر نہ کیتی
ہن سنجڑے وہڑے وچ بہہ کے خالی ہتھ نہ مل
جے توں میرا نئیں سیں تے ہن کیوں اج میرے بعد
شور اے تیرے کناں اندر سینے وچ تھر تھل
سچا پیار ای رہندا اے ازلاں ابداں دے نال
باقی سبھ ڈھلدے پرچھانویں سبھے پل دو پل

جے کوئی بیں نہ اندروں مہکے، سکیا بوٹا کھلدا نئیں
اپنے دل وچ سچ نہ ہووے تے فیر سچ وی ملدا نئیں
کنیاں رمزاں چھپیاں ہویاں بے چینی، حیرانی وچ
پانی وچ کنکر نہ ماریئے تے ایہہ چن وی ہلدا نئیں
اوہنوں اپناں درد کدوں اے ہور کسے دے زخماں دا
جنہوں جے کر زخم وی آوے، بھر جاوے تے چھلدا نئیں
تن نوں زخم لگے تے ویلا، اپ ای اوہنوں بھر دیندا
من دا گھاؤ بوہتا ڈوہنگا صدیاں بعد وی سلدا نئیں
یاراں تے دلداراں ساتھوں رس کے مار مکایا اے
کیوں ناں رویئے اوہناں دے لئی دل پتھر دی سل دا نئیں
اسی دلاں دی ہٹی بہہ کے پیار دا سودا کرنے آں
جہڑا سودا دنیا منگدی اوہ سودا ایس دل دا نئیں
کسے وی تارے دا لشکارا ایدھی رمز پچھانے ناں
دل دے کولوں ودھ کے مل اس سوہنے سجرے تل دا نئیں

ناں کوئی ہیر تے ناں کوئی رانجھا جایئے کہڑے پاسے
وچ تھلاں دے نس نس مریئے فیر وی رہیئے پیاسے
ناں بابل ناں امبڑی' بھین بھرا تے ناں بھرجائیاں
یاد اوہناں نوں کرئے رویئے' دیوے کون دلاسے!
کتھے نیں اوہ پنکھ پکھیرو' اجڑے باغ بغیچے
سنجے سنجے ویہڑے' کوئی وی نئیں آسے پاسے
کیہہ کیہہ خواب خیالاں دے وچ آوے' اڈ پڈ جاوے
خورے مڑکے فیر آ جاون' گئے ہویاں دی آس اے
سوہنیاں ناراں بن قطاراں گھڑے بھرن نوں چلیاں
مٹھیاں گلاں امرت گھولن' جیباں جویں پتاسے
اک سکے دے پچھے ایتھے کیہہ کیہہ جھگڑے جھیڑے!
بھاء تے ایدھا سونے دا اے کھوٹے دوویں پاسے
کیوں آئے ساں کیہہ کر چلے' ایہو سوچدے رہیئے
دو دن دی ایہہ حرص کمائی' سارے جگ دے ہاسے
جگ سنیارا پیار نوں وی تکڑی تے رکھ کے تولے
پچھائی اوہ سونا جیدھے وچ نئیں تولے ماسے

ڈھولے ماہیئے گاون والا کوئی نئیں
فیر وی ویکھو ہسدی پئی آں' روئی نئیں
اتھرو اتھرو موتی ورگا اے
جھالر پیار دی کنڈیاں وچ پروئی نئیں
اوہ کیہہ جانن پیار دا ڈنگ کنج لگدا اے
انگلی تے سوئی وی جنہاں چبھوئی نئیں
بیر بہوٹی سمجھ کے دوروں ویکھدے رہے
ست رنگاں دی پینگ کدے وی چھوئی نئیں
کاہنوں لوکاں اکھاں پچھے لا لئیاں!
کول کسے دے ذرا کوئی دل جوئی نئیں
اپنے گھر والے کنے بے خبرے نیں
کہڑی وتھ اے جہڑی ایتھے چوئی نئیں
اوہو مالک فیر وی سبھے زویاں دے
کدی وی جنہاں کوئی فصل وی بوئی نئیں
انج تے جیوندے جی مر گئے آں فیر وی کیوں
سدھر اج وی سینے دے وچ موئی نئیں
تیرے ہندیاں انج لگدا اے یار جمیلؔ
سبھ کجھ کھوء کے کوئی چیز وی کھوئی نئیں

چھوٹیاں چھوٹیاں گلاں اتے' وڈے جھگڑے جھیڑے
جے کوئی سچ دی گل کریے تے کوئی نہ لگدا نیڑے
شہر وی سارا جنگل ورگا گھلدا کون سنہڑے!
کنڈیاں مار کے بیٹھے ہوئے آں' کنیں آناں ویہڑے
درداں دے موسم وچ ایتھے کون کسے دا دردی!
دکھ دا موسم ویکھ کے سجناں سکھ دروازے بھیڑے
کھیت وی ساڈے نیں ترہائے' اسی وی آں ترہائے
انج تے لکھ دعاواں منگیاں بھروں کھوہ وی گھیڑے
کس کم دی اوہ شہرت' عزت' کس کم دی اوہ دولت
جنہیں ساڈے یار وچھیڑے جنہیں ویر نکھیڑے
جوگی بن کے پنڈ توں باہر اساں رمائی دھونی
لوبھ نوں چھڈیا' جوگ نوں ملیا' کوئی نہ سانوں چھیڑے
مر جاون توں بعد کسے نئیں مڑ دنیا وچ آنا
جیوندے جی دے کھیڈ تماشے سارے درد بکھیڑے

میں اوہدے عشق اچ بلیا مینوں لبھیا اپنا آپ
جنہیں مینوں چھمکاں ماریاں مینوں اوہدی اگ دا تاپ
مرے سُچّے سُچّے پیار نال ایہہ سبھ دھرتی سیراب
میں وچ سمندراں ڈبیا میں اڈیا بن کے بھاپ
جے ایدھی تھاہ نوں پاؤنا تے دل دریا وچ ڈب
بے انت سمندر وقت دا دن راتاں نال ناں ناپ
مینوں کجھ وی سمجھ نہ آؤندی اسی اکو آں یا دو
تیرے مکھ تے میری چاننی میرے اتے تیری چھاپ
تن من سن وکھرو وکھرے تے کناں سی بیراگ
جد حداں سبھے الانگیاں تے فیر کیہہ پن کیہہ پاپ
صدیاں دے پینڈے کٹ لئے اساں چل چل پبھاں بھار
ازلاں دے وچھڑے ہوئے ساں اج مڑ کے ہویا ملاپ
میں ایہدی سن سن راگنی پیا پاواں سارے بھیت
میرے دل دا پنبا وجدا میرا ایہو پیار ملاپ

اپنی ماں بولی وچ غزلاں کہنا واں
اج لگدا اے ماں دے کول ای رہنا واں